DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 17, 2011 • Vol. CII Nr. 142 Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-16-11

PERIODICALS

Dainai sukurti ne visada reikia laukti ypatingos akimirkos – 8 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Dar apie 1940 metų Birželio sukilimą – 2, 14
- Lemtingieji Lietuvai 1939–1941 metai – 3
- Jaunimo kongreso alėja Dainavoje – 4, 15
- „Tikėkime savo ateitimi" – 4, 14
- Nelaukta viešnia Neringoje – 5
- „Skautų kelias" – 6
- „Draugo" lietuviukai – 7
- Mūsų stalui – 9
- Muzika, nežinanti nei sienų, nei laiko ribų – 12
- Anais laikais (2) – 13

Valiutų santykis
1 USD — 2.57 LT
1 EUR — 3.45 LT

Baltijos šalių rėmėjas įvertintas „Diplomatijos žvaigžde"

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Lietuvos Respublikos ambasados JAV įgaliotasis ministras Rolandas Kačinskas lapkričio 12 d. Florida International University Miami mieste surengtų iškilmių metu buvusiam JAV atstovų rūmų nariui Lincoln Diaz-Balart įteikė Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklą „Lietuvos diplomatijos žvaigždė". Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis JAV politiką už demokratinių vertybių ir žmogaus teisių gynimą bei paramą Baltijos šalims apdovanojo birželio mėnesį, prieš Lietuvai baigiant pirmininkavimą Demokratijų bendrijoje.

Priimdamas garbės ženklą L. Diaz-Balart sakė, kad jis labai vertina Lietuvos užsienio reikalų ministerijos parodytą dėmesį jam ir kad apdovanojimą priima visų žmonių, kovojančių už demokratiją pasaulyje, o ypač jo gimtojoje Kuboje, vardu.

Respublikonų partijos atstovas L. Diaz-Balart JAV Atstovų rūmų nariu, rinktu Florida valstijoje, buvo nuo 1993 iki 2010 metų. Jis aktyviai dalyvavo Atstovų rūmų užsienio reikalų komiteto ir kitų svarbių komitetų veiklose, palaikė Lietuvos siekį tapti NATO nare, pasisakė už JAV vizų režimo su Lietuva panaikinimą. L. Diaz-Balart ypač daug padėjo Lietuvai jai pirmininkaujant Demokratijų bendrijoje – jis buvo vienas šios organizacijos Parlamentinio forumo, kurio būstinė įkurta Lietuvoje, steigėjų.

„Diplomatijos žvaigžde" įvertintas Baltijos šalių rėmėjas, buvęs JAV Atstovų rūmų narys Lincoln Diaz-Balart (centre). **LR ambasados JAV** nuotr.

Lenkijos lietuviai kreipėsi į dviejų šalių premjerus

Vilnius (BNS) – Lenkijoje gyvenantys lietuviai išplatino viešą laišką Lietuvos ir Lenkijos premjerams, skųsdamiesi vis prastėjančia lietuvių tautinės mažumos padėtimi. Pareiškimą pasirašė Lenkijos Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė Irena Gasperavičiūtė ir Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas Algirdas Vaicekauskas.

Kreipimesi rašoma, kad nuolat siaurinamas lietuviškų mokyklų tinklas, neatsižvelgiama į mokyklų poreikius aprūpinant reikiamais vadovėliais, lietuvių kalba besimokantys mokiniai finansiniu požiūriu diskriminuojami tų mokinių, kurie lanko tik lietuvių kalbos pamokas, atžvilgiu.

„Daugėja pasityčiojimo iš žmonių, kai viešose vietose išgirstama vartojant lietuviškas pavardes ar gimtąją kalbą, atvejų, panaikinta vienintelė lietuviška laida Balstogės televizijoje", – sakoma laiške, kuris paskelbtas Lenkijos lietuvių interneto svetainėje Punskas.pl. Lenkijos lietuviai taip pat atkreipė dėmesį į smurto proveržius minint Nepriklausomybės atkūrimo dieną Varšuvoje. Pasak jų, tai „rodo stiprėjančias nacionalistines nuotaikas Lenkijoje ir kelia nerimą lietuvių tautinei mažumai Lenkijoje".

Kreipimesi primenama, kad Punsko savivaldybėje buvo sunaikintos lentelės su dvigubais vietovių pavadinimais bei du lietuvių kultūros kūrėjams skirti paminklai, iki šiol šių išpuolių kaltininkai nesurasti ir nenubausti. Taip pat pažymima, kad Berznyke, Seinų savivaldybėje, statomi nauji paminklai, kurstantys lenkų ir lietuvių konfliktą, žeminantys kapinėse palaidotus Lietuvos karius, kurie žuvo 1920 m. lenkų ir lietuvių konflikto metu.

LR ambasadorė skatino Kanados įmones investuoti Lietuvoje

Vancouver (LR ambasados Kanadoje info) – Lietuvos Respublikos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė 2011 m. lapkričio 9–12 d. lankėsi vakarų Kanados British Columbia provincijoje, kur Vancouver ir apylinkių pareigūnams pristatė prekybos ir investicines galimybes Lietuvoje.

Ambasadorė susitiko su Vancouver miesto ir apylinkių – Abbotsford, Langley ir Richmond logistikos įmonių ir prekybos rūmų vadovais, laikraščių redaktoriais, provincijos ir vietos valdžios pareigūnais, British Columbia premjerės C. Clark pavaduotoju M. Dalton, North Vancouver ir Langley merais, taip pat smulkųjį verslą palaikančiais parlamentarais A. Saxton, M. Warawa ir A. Wong, atvykusiais iš Ottawa į savo apygardas.

Kanados pusei pabrėžus, kad Vancouver yra Kanados vartai į Azijos ir Ramiojo vandenyno rinkas, ambasadorė ragino Kanados partnerius susidomėti nauju Azijos-Europos prekių gabenimo koridoriumi.

Kanados tarptautinės prekybos ministrui Ed Fast tarpininkaujant, ambasadorė susitiko ir su jo apygardos rinkėjais, Abbotsford menonitų bendruomenės stambiais verslininkais, sėkmingai dirbančiais žemės ūkio srityje, aktyviai remiančiais humanitarinių mokslų LCC (Lithuanian Christian College) tarptautinį universitetą Klaipėdoje. Ambasadorės viešnagė Vancouver baigta susitikimu su LR garbės konsulu Chirstopher Juru ir lietuvių bendruomene, su kuria aptarti rūpimi klausimai ir ateities renginiai.

Gintė Damušytė (trečia iš d.) susitiko su Kanados verslo ir valdžios atstovais. **LR ambasados Kanadoje** nuotr.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Lapkričio 16 dienos LR užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio susitikimas su Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretoriumi William Hague Londone skyrėsi nuo ankstesnių. Šį kartą ministrų susitikimo metu buvo aptarti ne tik jau ne pirmą kartą kartojami ketinimai ir toliau šalims sėkmingai bendradarbiauti, kalbėta ne tik apie Europos Sąjungos biudžetą ir jo ateitį. Susitikimo metu Ažubalis iš britų užsienio sekretoriaus išgirdo... pagyrimus Didžiojoje Britanijoje įsikūrusiems lietuviams. Kaip rašo spauda, Hague susitikimą su Ažubaliu pradėjo dėkodamas jam už darbščius tautiečius – už jų darbo jėgą, norą dirbti ir užsidirbti. Britas teigė, jog beveik vien lietuviai, dirbdami be laisvadienių, pastatė olimpinį stadioną, „Westfield" prekybos centrą ir daug kitų Didžiajai Britanijai svarbių pastatų. Į tai Ažubalis atsakė, jog jam nereikia sekretoriaus padėkų, nes tai, ,,kas šiuo atveju gerai jo šaliai, skurdina manąją". Gražūs žodžiai, bet Britanijoje gyvenantys lietuviai turėjo pasijusti lyg mietu per galvą gavę.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
,,Draugo" prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA $250.00
JAV
metams $150.00 • 1/2 metų $80.00 • 3 mėn. $57.00
Pirma klase: kasdien $340.00 • visos savaitės $240.00
Kanadoje (USD)
metams $390.00 • 1/2 metų $210.00
• 3 mėn.$110.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu
metams $615.00 • 1/2 metų $315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams $120.00 • 1/2 metų $66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:
JAV
metams $95.00 • 1/2 metų $70.00
• 3 mėn.$48.00
Kanadoje (USD)
metams $150.00 •1/2 metų $120.00
• 3 mėn.$75.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu
metams $220.00 •1/2 metų $120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams $70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaite@gmail.com
Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Dar apie 1941 m. Birželio sukilimą

LEONIDAS RAGAS

Praeitų metų gruodžio 16 d. JAV LB Lemont apylinkės Socialinių reikalų skyriaus popietės metu trijų žmonių grupė iš Lietuvos supažindino lankytojus su viešosios įstaigos E2K ruošiamu dokumentiniu filmu ,,Pavergtųjų sukilimas", skirtu šiais metais minimoms 70-osioms 1941 m. Birželio sukilimo metinėms. Projektą pristatė jo pagrindinis vykdytojas, 1988–1990 m. Sąjūdžio Kauno tarybos ir Sąjūdžio Seimo narys, publicistas, knygų autorius, žurnalistas Vidmantas Valiušaitis. Popietėje kalbėjo ir projekto direktorė Agnė Zarankaitė, o iki tol turėta 7 minučių trukmės filmo ištrauką parodė vaizdo ir garso specialistas Andrius Bartkus. (Popietę ,,Drauge" aprašė Aleksas Vitkus š. m. sausio 6 d. (,,Filmas apie 1941 metų sukilimą")).

Valiušaičio didelis istorinių žinių bagažas, jo rūpestis ir dėmesys Lietuvos likimui bei nuoširdus ir atviras bendravimas su popietės lankytojais paliko gilų įspūdį. Iš jo autografuotos knygos ,,Kada prasideda diena nauja" sužinojau, kad, pasak vieno išminčiaus, ,,Diena prasideda tada, kai kitame žmoguje iš jo veido gali atpažinti savo brolį ir seserį". Susipažinau išsamiau ir su Valiušaičio kūryba, taip pat, kaip ją vertina kiti. Nepriklausomybės atkūrimo Akto signataras, Sąjūdžio vicepirmininkas, buvęs Seimo narys filologas, filosofas Romualdas Ozolas Valiušaitį apibūdina kaip žurnalistą, kurio reportažuose vyrauja asmens doros pozicijos, paremtos Vakarų krikščioniškosios civilizacijos ir bendruomenės nuostatomis, siekiant gyventi tautinėje valstybėje oriai, saugiai ir prasmingai. O žurnalistas Vilius Kavaliauskas teigia, jog Valiušaičio raštai skatina visuomenės susitelkimą, skirtingų partijų bendradarbiavimą dėl krašto geresnės ateities.

Iš Valiušaičio straipsnių paaiškėja, kad 1990–1999 metais jis darbavosi ,,Radio Free Europe/Radio Liberty, Inc.", o 1990 m. buvo ,,Į Laisvę" fondo (ne laikraščio) Lietuvos padalinio pagrindinis steigėjas, nuo to laiko – ilgametis Fondo tarybos sekretorius. Jo keleto metų tyrinėjimais pagrįstą darbą fondas, įsteigtas 1960 m. Čikagoje žinomų ateitininkų Kazio Ambrozaičio, Juozo Brazaičio, Juozo Girniaus, Petro Kisieliaus, Vytauto Vardžio ir daugelio kitų lietuviškai kultūrai ugdyti, 2000 metais išleido knygą ,,Ugninis stulpas: 25 metai be Juozo Brazaičio". Ši Brazaičio (1903–1974) privačios dokumentacijos knyga papildo Čikagoje išleistų jo raštų keletą tomų.

• • •

Dokumentinis filmas ,,Pavergtųjų sukilimas" buvo užbaigtas laiku, kaip ir planuota, kai kuriuose Lietuvos miestuose parodytas š. m. birželio mėnesį. Čikagoje jis buvo pristatytas Balzeko lietuvių kultūros muziejuje rugpjūčio 19 d., o po dviejų dienų – Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Apie tai ,,Drauge" š. m. rugsėjo 15 d. straipsnyje ,,Po filmo peržiūros" parašė Vitkus. Jame, panašiai kaip ir savo sausio 6 d. straipsnyje, autorius pateikė gana daug įdomios ir naudingos informacijos apie 1941 metų sukilimą, skaitytojo dėmesį vėl nukreipdamas į 2000 m. spalio 10 d. ,,Dirvoje" išspausdintą savo rašinį ,,Ar Lietuva šiandien – tikrai nepriklausoma?".

> ***Norint išlikti nepriklausoma, Lietuva turi priklausyti laisvės principais besivadovaujantiems, Vakarų civilizacijos vertybes išpažįstantiems kraštams, kuriems bent iki šiol pirmuoju smuiku grojo JAV.***

Tame prieš 11 metų pasirodžiusiame straipsnyje autorius argumentuoja, kodėl LR prezidentas Valdas Adamkus ar Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis turėjo pasirašyti jiems pateiktą, iš 138 narių Seimo posėdyje dalyvavusių 51 seimūno 2000 m. rugsėjo 12 d. priimtą įstatymą, Lietuvos valstybės teisės aktu pripažįstantį 1941 m. birželio 23 d. sukilėlių LLV paskelbtą pareiškimą ,,Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas" (NAD). Šio Seimo priimto įstatymo nepasirašiusieji, Vitkaus žodžiais tariant, ,,pasirodė kaip vėjo siūbuojamos nendrės – be nugarkaulio, nuolaidžiaujantys, atsiprašinėjantys ir bijantys ryžtingai atiduoti pelnytą pagarbą 1941 m. sukilėlių Laikinosios vyriausybės pastangoms atkurti tik tuomet prieš metus prarastą nepriklausomybę. Kad tik neužgautų tų, kurie visuomet turi didelę įtaką sprendžiant, kas bus priimtas į Europos Sąjungą ar į NATO".

> ***Kalbant apie 1940–1941 metų skaudžius įvykius, būtų prasminga atverti vienas kitam savo žaizdas, iš kurių daug kas paaiškėtų, pavyzdžiui, kodėl sutikome okupantus su gėlėmis.***

• • •

Kalbant apie Vitkaus 2000 metais tautinės minties savaitraštyje ,,Dirva" pasirodžiusį straipsnį, pasirodo, jog su juo esu susijęs ir aš pats. 2000 m. lapkričio 24 d. faksu ir registruotu laišku kreipiausi į ,,Dirvos" redakciją dėl 2000 m. lapkričio 7 d. išspausdinto Leo Venckaus straipsnio ,,Tiesos žodžiai", kuriame įkvėptas Vitkaus straipsnio autorius iškoneveikė Lietuvos pareigūnus, kad jie, išsigandę Lietuvos ir pasaulio žydų visuomenės atkreipto dėmesio, sustabdė Seimo priimtą NAD. Kadangi aš irgi Seimo sprendimo išsigandau, griežtai atsakiau, kad nesutinku su Venckaus nuomone, jog valdžios vyrai yra ,,paprasčiausi savo tautos išdavikai, veidmainiai ir nedaug kuo skiriasi nuo buvusių komunistų". Mano nuomone, tiek prezidentas, tiek Seimo pirmininkas kaip tik elgėsi itin išmintingai ir atsakingai, nes suprato, jog, jei įteisintų kontroversišką įstatymą, Lietuvai neabejotinai grėstų pavojus prarasti Izraelį palaikančių Vakarų šalių rodomą palankumą ir ypač Lietuvai gyvybiškai svarbų Amerikos užnugarį. Baigdamas laišką, prašiau neatnaujinti pasibaigiančios prenumeratos, jei redakcija ir toliau skelbs Lietuvos valstybės gyvavimui pražūtingus straipsnius, kurie nei žurnalistikai, nei tautiškumui jokios šlovės ir jokio orumo nesuteikia.

Iš Valiušaičio straipsnių matyti, kad jis visiškai pritarė Landsbergio ir Adamkaus nuomonei, jog Seimo įstatymas, toks, koks buvo parašytas, buvo ne tik klaidingas, bet ir nepataisomas. Jis sutiko, kad Seimas, balsuodamas už 1941 m. Birželio sukilimo LLV NAD įteisinimą, pasielgė nevykusiai ir politiškai neatsakingai. Seime balsavusieji neįsigilino į istorinį kontekstą, todėl jų pasirašytas aktas liko be pagrįsto įrodymo. Prieš balsuodami Seimo nariai galėjo bent kiek susipažinti su paskutine vertinga studija apie Brazaitį, iš kurios būtų geriau suvokę istorinę dramą, pajutę didesnę atsakomybę ir pajėgę geriau susigaudyti, spręsdami Lietuvos valstybės egzistavimui svarbius, opius klausimus.

Vienas iš tokių jautrių klausimų ir buvo Lietuvos žydų bendruomenės pasipiktinimas, 2000 metais išplatintas anglų kalba, kuriame 1941 m. LLV buvo pavaizduota kaip paklususi nacių valiai. Tokia prielaida nebuvo vien iš piršto laužta, o atsirado iš tokių dalykų kaip LLV birželio 23 d. NAD paskelbtas prisidėjimas prie ,,Europos organizavimo naujais pagrindais" arba nacių karo cenzūros kontroliuotame LLV organe ,,Į Laisvę" pasirodžiusių antisemitinių antraščių bei žinučių (remiuosi 1963 m. išleista Boston ,,Liet. enciklopedija", XXIX, p. 174). Tačiau reikia suprasti, kad tokios diskriminuojančios užuominos buvo įbruktos okupanto jo kontroliuotoje spaudoje, vykstant **Nukelta į 14 psl.**

Lemtingieji Lietuvai 1939–1941 metai

ALEKSAS VITKUS

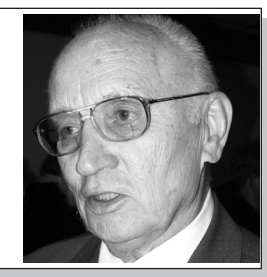

Praėjo spalis – mėnuo, kai Lietuva prarado Vilnių (1920 m. spalio 9 d.) ir vėl jį atgavo (1939 m. spalio 10 d.). Tikėjomės, kad gal jau visam laikui, todėl atrodo keista, kad spaudoje neteko pastebėti šių lemtingų Lietuvai metų ir su jais susijusių įvykių paminėjimo. Nors jie buvo plačiai aprašyti įvairiuose „Lietuviškos enciklopedijos", išleistos Boston, tomuose ir daugelyje tuose įvykiuose dalyvavusių žmonių atsiminimų knygų, manau, kad būtų tikslu juos glaustai prisiminti šiame trumpame nė pusės puslapio neužimančiame straipsnyje.

Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, 1915 m. beveik visa Lietuva buvo užimta Vokietijos kaizerio kariuomenės. Karui besibaigiant, prasidėjo kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. Ilgiausiai kovojome su lenkais. Tarpininkaujant Tautų Sąjungai, 1920 m. spalio 7 d. buvo pasirašyta Suvalkų sutartis, pagal kurią Vilnius atiteko Lietuvai, o Suvalkų kraštas – Lenkijai. Po dviejų dienų lenkai sulaužė sutartį ir užgrobė Vilnių.

Po 1919 m. Versalio taikos konferencijos nepraėjus nė 20 metų, pertvarkyta Europa pradėjo braškėti. Po Lenkijos ir Vokietijos ultimatumų Lietuvai, po Austrijos prijungimo prie Vokietijos, po Muenchen sutarties ir Čekoslovakijos išprievartavimo, ateitis nelėmė nieko gero, nors klastingi Vokietijos ir SSRS kėslai dar nebuvo paaiškėję.

Kai 1939 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje buvo pasirašytas Ribbentrop-Molotov nepuolimo paktas, pasidarė aišku, kad karo nebus išvengta. Tą pačią dieną buvo pasirašytas ir slaptas pridėtinis protokolas, apie kurį pasaulis sužinojo tik daug vėliau. Pagal jį, Vokietija ir Sovietų Sąjunga susitarė Rytų Europą grobuoniškai padalinti į savo įtakos sferas. Protokole buvo rašoma: „Pabaltijo kraštų (Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos) atžvilgiu šiaurinė Lietuvos siena yra Vokietijos ir SSRS interesų sferų riba, o Lietuvos interesas į Vilniaus sritį yra abipusiškai pripažįstamas." Kitaip sakant, Lietuva buvo atiduota Vokietijai, o Latviją ir Estiją pasiėmė sovietai.

1939 m. rugsėjį prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, vokiečiai per mėnesį sumušė lenkų kariuomenę ir tuoj po to prie Rytprūsių krašto prisijungė visą Suvalkų trikampį. Kaip ir buvo slaptai sutarta, į Hitler pradėtą karą įstojo ir Stalin. Lenkija buvo perskelta į dvi dalis. Sovietų gautai teritorijai priklausė visa Rytų Lenkija ir Vilniaus kraštas, o Vokietijai – vakarinė Lenkijos dalis ir Suvalkų trikampis su Seinais ir Punsku.

Bet Stalin, kuris jau tuomet rengėsi užimti visas tris Pabaltijo valstybes, pasirodė nepriimtina išskirti Lietuvą ir palikti ją Vokietijai. Todėl jis pasiūlė slaptajam rugpjūčio 23 d. protokolui pataisas, pagal kurias Vokietija atsisakytų Lietuvos, o už tai sovietai Vokietijos naudai atsisakytų visos Liublino ir dalies Varšuvos vaivadijos iki pat Bugo upės. Vokiečiai su tuo sutiko, ir taip rugsėjo 28 d. atsirado dar vienas slaptas protokolas.

Kai Molotov pranešė Ribbentrop, kad sovietai ketina Lietuvai atiduoti Vilnių ir jo apylinkes, Ribbentrop pavyko sovietus įkalbėti sutikti, kad Lietuva turi Vokietijai perleisti nedidelę savo teritorijos dalį. Molotov abu teritorijos pokyčius siūlė pasirašyti vienu metu. Ribbentrop tai atrodė nepriimtina, nes pasaulio akyse Vokietija Lietuvos atžvilgiu pasirodytų kaip agresorė. Molotov pagaliau sutiko, kad ši Vokietijai duodama Lietuvos teritorija nebus Raudonosios armijos okupuota tuo atveju, kai ji įžygiuos į Lietuvą, ir kad bus palikta Vokietijai nutarti, kada ši teritorija bus jai perleista.

Vokietija aiškino, kad ši teritorija jai buvo reikalinga, kad būtų patiesinta tuometinė Vokietijos-Lietuvos siena, kad ji „būtų natūrali ir paprasta". Tam atlikti Vokietijai buvo priskirta nedidelė pietvakarinė Suvalkijos juosta. „Lietuvos istorijos atlasas", išleistas Vilniuje 2001 m., rodo, kad ta linija ėjo Šešupės pakrantėmis nuo Kudirkos Naumiesčio iki Kapčiamiesčio. Iš žemėlapio galima spręsti, kad taip vokiečiams būtų perleisti Vilkaviškio, Marijampolės, Kybartų, Kalvarijos, Simno, Lazdijų, Veisiejų ir kiti mažesni miesteliai.

Apie visas tas sutartis ir slaptus protokolus Lietuvos vyriausybė nieko nežinojo ir neįtarė, kol į Maskvą nebuvo pakviesti Lietuvos atstovai, kuriems buvo pranešta, kad SSRS mielaširdingai sutinka Lietuvai grąžinti Vilnių, bet reikalauja, kad į kraštą būtų įsileisti sovietų kariuomenės daliniai. Spalio 10 d. buvo pasirašyta savitarpio pagalbos sutartis.

Įvedus dalinius, sovietams beliko tik laukti patogaus laiko ir užbaigti Lietuvos užėmimą. Vokietijai pradėjus didžiuosius karo veiksmus Vakaruose, tokia proga ir atsirado. 1940 m. birželio 15 d. Lietuvą užplūdo gausūs Raudonosios armijos daliniai. Liepos 14 d. įvyko Liaudies Seimo rinkimai, o naujai išrinkto Seimo atstovai nuvyko į Maskvą, kur rugpjūčio 3 d. SSRS vyriausybė didžiadvasiškai sutiko priimti Lietuvą į tarybinių respublikų šeimą. Lietuvos nepriklausomybei tai buvo paskutinis atodūsis.

Vykstant tokiai Lietuvos nepriklausomybės tragikomedijai, Stalin suvokė, kad Vokietijai prižadėta Suvalkijos juosta, nors neginčijama, sovietams tapo nepaprastai nepatogi. Ribbentrop sutikus dėl to derėtis, rugpjūčio 13 d. Molotov už tą juostą pasiūlė vokiečiams 3,860,000 aukso dolerių kompensaciją, kas buvo pusė tos sumos, kurią JAV Rusijai 1867 m. sumokėjo už Alaska perleidimą. Rugsėjo 11 d. po mėnesį trukusių svarstymų Molotov buvo atsakyta, kad tokia suma yra nepriimtina. Praėjo dar keli mėnesiai, kol 1941 m. sausio 10 d. Maskvoje buvo pasirašytas dar vienas slaptas protokolas, pagal kurį sovietai sutiko už Suvalkijos juostos atsisakymą vokiečiams sumokėti 7,500,000 aukso dolerių. Šį begėdišką protokolą dalinantis svetimomis žemėmis nesigėdijo pasirašyti SSRS užsienio reikalų komisaras Viačeslav Molotov ir Vokietijos ambasadorius Maskvoje grafas Friedrich W. Schulenburg.

Jaunimo kongreso alėja Dainavoje

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Neseniai iš Algio Zaparacko gavau el. laišką, kuriame jis prisiminė, kaip prieš 45 metus vienintelį kartą į Dainavą suvažiavo ateitininkai, akademikai skautai, Neo-lituanai ir santariečiai. Atstovai iš 17 kraštų palei takelį, vedantį nuo valgyklos į seselių namelį, pasodino eglaites. Zaparackas rašo, kad eglaičių sodinimas buvo pačių stovyklautojų sumanymas. Iš savo pusės noriu pridurti, kad renginys – jaunimo stovykla – buvo dalis Pirmojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso (PLJK) programos, kurios ruošos komiteto pirmininku ir buvo Zaparackas. ,,Kai man pranešė apie šį projektą, mes su (kun.) Antanu Saulaičiu nusprendėme, kad, [norint] geriausiai išspręsti Lietuvos jaunimo atstovavimą, [reikėjo paruošti] specialiai jiems skirtą atsišaukimą, ir naktį dviese pasodinome aštuonioliktą eglutę, skirtą Lietuvos jaunimui už geležinės uždangos", – laiške rašo Zaparackas.

Tolimesnę informaciją atrinkau iš ,,Aidų" žurnalo redakcijos paruoštos Jaunimo kongreso apžvalgos, kurią radau Kretingos pranciškonų sukurtame interneto tinklalapyje. Pirmąjį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą 1966 m. vasarą sušaukė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, rengimo darban sutelkusi lietuvių jaunimo organizacijas. Kongreso pagrindinis tikslas buvo suburti išeivijos jaunimą į vieną vietą pabendrauti ir susigyventi. Norėta jaunimui duoti tinkamą tautiškumo sampratą, uždegti jį naujiems darbams ir dar didesnei kovai už Lietuvos laisvę.

Kongresas buvo atidarytas birželio 30 d. ,,Conrad Hilton'' viešbutyje Čikagoje. Po atidarymo susikaupimo buvo prisiminti Lietuvos laisvės kovotojai – partizanai. Po sveikinimų sekė poeto Henriko Nagio paskaita ,,Jaunimo reikšmė tautoje ir išeivijoje". Vakare vyko Lietuvių jaunimo metų ,,Miss Lithuania" rinkimai, kur Gintaro vainiką laimėjo Giedrė Galinytė iš Boston. Susipažinimo vakare vyko šokiai.

Kongrese dalyvavo 140 atstovų iš 17-os kraštų: Australijos, Naujosios Zelandijos, Argentinos, Brazilijos, Kolumbijos, Uragvajaus, Venesuelos, Vokietijos, Austrijos, Belgijos, Italijos, Švedijos, Šveicarijos, Anglijos, Prancūzijos, Kanados ir JAV. Išgirsti kraštų pranešimai.

Kongresas išklausė Vytauto Černio pranešimą ,,Kaip mes keičiamės?" Antros dienos popietę tuo pačiu laiku vyko 9 simpoziumai. Antros dienos vakare vyko naujai sukurtos Dariaus Lapinsko operos ,,Lokio" premjera. Operai libretą parašė poetė Vitalija Bogutaitė. **Nukelta į 15 psl.**

IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso dalyviai. **Lino Meilaus** nuotr. **„Draugo" archyvas**

TELKINIAI

Toronto, Canada

,,Tikėkime savo ateitimi”

Kanados LB Krašto tarybos nariai aptarė ateities veiklą

RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

Kanados Lietuvių Bendruomenės (KLB) XXI Krašto tarybos antroji sesija įvyko 2011 m. spalio 15 d. Prisikėlimo parapijoje, Toronto mieste. KLB krašto valdybos pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė pradėjo dienos programą, pakviesdama visus sugiedoti Kanados himną, po kurio prel. Edmundas Putrimas sukalbėjo invokaciją, primindamas, kad nesame tik etninė grupė, o esame tauta. Tylos minute buvo pagerbti mirusieji bendruomenininkai.

Valdybos nuotrauka: 2011–2012 m. KLB Krašto valdyba (iš k.): vicepirmininkė ryšiams Elytė Zubis, ŠALFASS Kanados apygardos pirmininkas Rimas Kuliavas, KLB raštinės vedėja Jolanta Stasiulevičienė, KV pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė, KLJS pirmininkas Danielius Šarūnas, vicepirmininkė kultūrai Rūta Kličienė, vicepirmininkė švietimui Virginija Zubrickienė. **Ramūnės Sakalaitės-Jonaitienės** nuotr.

Sveikinimai

Į prezidiumą buvo pakviesti KLB apylinkių pirmininkai Vytautas Bireta (Toronto) ir Angelė Vaičiūnienė (Hamilton), sekretorė Joana Adamonytė (Montreal). Į Mandatų komisiją sutiko įeiti torontiečiai Danielius Šarūnas, Renata Simonavičiūtė ir Vidas Kubilius. Rezoliucijų komisijos pirmininkė nutarusi nesudaryti, mat norėjo pakviesti kiekvieną tarybos narį teikti siūlymus ateities veiklai.

Sveikinimo žodį tarusi Lietuvos Respublikos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė, padėkojo už galimybę dar kartą dalyvauti bendruomenės suvažiavime, prieš jai išvykstant į Lietuvą kitą vasarą. Ji pristatė tris svarbiausius dabarties iššūkius – energetikos, ekonomikos ir imigracijos srityse. Ambasadorė pabrėžė, kad Kanados politikai realiai jaučia Lietuvių Bendruomenės įtaką įvairiais klausimais, ir dabar reikia Kanados paramos Lietuvai stengiantis užkirsti kelią atominės elektrinės statybai arti jos sienos. Damušytė pabrėžė, jog ryšiai verslo srityje gali teikti konkrečią pagalbą prekybos ir investicijų srautui į Lietuvą, kaip ir tyrimų ir plėtros srityje. Ji pasidžiaugė sėkmingu Bendruomenės ir ambasados bendradarbiavimu. LR Užsienio reikalų ministerija tikisi dar labiau sustiprinti konsulinę veiklą užsienyje. Šiemet buvo paminėtas Kanados ir Lietuvos diplomatinių santykių 20-metis. Damušytė taip pat kvietė apylinkes kreiptis į ambasadą joms rūpimais klausimais.

Kanados lietuvių fondo (KLF) tarybos pirmininkas Kazimieras Deksnys pasveikino susirinkusius, primindamas, kad ateinančiais metais bus minimas Fondo 50-metis ir KLB 60-metis. Jis patikino, jog KLF ir toliau rems Bendruomenės darbą.

Pristačius kitus suvažiavimo kviestinius svečius – JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkę Sigutę Šimkuvienę, Lietuvos Respublikos garbės konsulą Paulių Kurą ir ,,Tėviškės žiburių” redaktorę Ramūnę Jonaitienę, buvo perskaitytas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkės Reginos Narušienės sveikinimas.

Pranešimai

Mandatų komisija pranešė, jog sesijoje iš galimų 65 yra užsiregistravę 36 nariai. Tarybai iš anksto išsiųstas praėjusių metų suvažiavimo protokolas buvo priimtas be pataisų.

Toliau Kuraitė-Lasienė išvardino krašto valdybos narius: vicepirmininkė kultūros reikalams Rūta Kličienė, švietimui – Virginija Zubrickienė, ryšiams su visuomene – Elytė Zubis, protokolų sekretorė ir raštinės vedėja Jolanta Stasiulevičienė. Iždininkui Petrui Vaičiūnui pasitraukus iš pareigų, iždininko darbą praėjusiais metais atliko pati pirmininkė. Ieškoma naujo iždininko. KLF atstovas krašto valdyboje – Kazimieras Deksnys, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovas – pirmininkas Danielius Šarūnas, ŠALFASS Kanados apygardos pirmininkas Rimas Kuliavas.

Pirmininkė pranešė, kad valdyba gavo paramos iš KLF įvairiems projektams (iš viso 41,800 dol.), pvz., internetinio tinklalapio atnaujinimui (www.klb.org), vadovėlių mokykloms, elektroninių mokymo priemonių įsigijimui. Krašto valdybos fonde (Lithuanian Canadian Community Fund for Culture, Education and Charity), bendruomenės, kaip ne pelno siekiančios (charitable) organizacijos ižde, iš kurio pagal valdžios įstatymus ir taisykles teikiamos aukos stovykloms ir kitoms organizacijoms, 2010 m. gruodžio mėnesį buvo 78,590 dol. Pagal galutinius apskaičiavimus, IX Dainų šventės pelnas buvo arti 54,000 dol.

Kuraitė-Lasienė pranešė, jog švietimo srityje visos lituanistinių mokyklų vedėjos įeina į Švietimo komisiją, kad penkių mokyklų mokytojų suvažiavimas įvyko Toronto mieste rugsėjo mėnesį. Nutarta ištirti švietimo poreikius. Yra palaikomi ryšiai su JAV LB Švietimo taryba. Dar ieškoma mecenato švietimo premijai, kuria būtų apdovanotas Kanadoje pasižymėjęs(usi) mokytoja(s)-švietėja(s). Ottawa mieste atsidarė nauja lituanistinė mokyklėlė ,,Vyturėlis”.

Aptardama kultūros sritį Kuraitė-Lasienė pasidžiaugė Mikalojaus K. Čiurlionio meno paroda, kuri, ambasadai padedant, buvo atvežta ir surengta Kanados lietuvių muziejuje-archyve š. m. liepos mėnesį. Lietuvių studentų stažuočių programoje šiemet dalyvavo 8 studentai iš Kanados. Programą šiuo laiku papildo kursai ir lietuviškai nekalbantiems. Apylinkėms siūloma paskatinti jaunimą joje dalyvauti. Praėjusiais metais nutarus įsteigti Kultūros komisijos padalinį veiklai planuoti, į komisiją buvo pakviestos Daiva Jaugelytė, Aušra Karkienė ir Violeta Levandauskienė. Prisikėlimo kredito kooperatyvo Visuomenininko-kultūrininko premija pernai įteikta muzikei Daliai Viskontienei už Dainų šventės surengimą.

Visuomeninės veiklos baruose pavasarį buvo surengtas seminaras, kuriame dalyvavo Kanados lietuviai akademikai, kalbėję apie naujausius įvairių technologijos sričių išradimus.

Sibiro išvežimų 70-metis buvo paminėtas birželio 14 d. ekumeninėmis pamaldomis latvių šventovėje. Juodojo kaspino diena – rugpjūčio 23-ioji – paminėta įvairiose Kanados vietovėse.

PLB-Seimo komisija prieš kelias savaites paskelbė naują sudėtį, į kurią įeina ne tik JAV ir Kanados, bet ir įvairių kitų kraštų Lietuvių Bendruomenių atstovai. Kanados atstovės Kuraitės-Lasienės pavaduotoju patvirtintas Stasys Kuliavas. Ateinančiais metais rugpjūčio 4–10 d. Lietuvoje vyks PLB seimas, į kurį KLB gali siųsti 14 atstovų. Teks spręsti, kaip vyks atstovų rinkimai.

Pranešimą apie sportinę veiklą pateikė Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) Kanados apygardos pirmininkas Rimas Kuliavas. Jis priminė, kad sporto sritis yra viena iš pagrindinių priemonių pritraukti lietuvius ir jaunimą. Kanadoje yra 400 ŠALFASS narių. Šiuo metu yra rengiamas penkerių metų strateginis planas. Kuliavas taip pat pasidalijo savo įspūdžiais iš šios vasaros ,,Eurobasket” žaidimų Lietuvoje.

KLB pirmininkė pranešė, kad, nesant paklausai, šventės pelno likutis nebus naudojamas DVD ar knygai išleisti, o bus grąžintas į KLB iždą. Dar kartą padėkota Pauliui ir Rasai Kurams už šventės rengimą.

Ateinančiais metais bus KLB 60-metis (ir KLF 50-metis). Kaip paminėti šį prasmingą jubiliejų, bus tarybos diskusijų klausimas. Vienas iš siūlymų – KLB žinyno atnaujinimas.

Kitas svarbus paskatinimas apylinkėms – paremti 2012 m. liepos 1 d. Boston mieste rengiamą tautinių šokių šventę, dalyvauti joje (informaciją galima rasti tinklalapyje www.sokiusvente2012.org).

Muziejaus-archyvo klausimas

Patvirtinus iždo, auditoriaus Roger Chaplin ir Revizijos komisijos bei Garbės teismo pranešimus (skundų ar prasižengimų nebūta), KLB vicepirmininkė **Nukelta į 14 psl.**

Kanados Lietuvių Bendruomenės (KLB) XXI Krašto tarybos antrosios sesijos dalyviai.

Nelaukta viešnia „Irene" nusiaubė Neringos stovyklą

REGINA KULBYTĖ

Ir kas galėjo pagalvoti, kad Vermont valstijoje kada nors siaus uraganas? Neįtikėtinas įvykis tapo tikrove šių metų rugpjūčio 27–28 dienomis. Praūžęs uraganas ,,Irene" su savimi atsinešė tiek lietų, tiek ir smarkų vėją, – net mažiausias upelis tapo didžiausia sriaunia upe! ,,Irene" paliko savo žalingus pėdsakus pietų Vermont, ypač nuo Brattleboro miestelio iki Wilmington, o tai stovyklos Neringos kaimyninė apylinkė. Pagrindinis kelias į Neringą, ,,Route 9", buvo išgraužtas, nepravažiuojamas ir uždarytas, o iki stovyklos vedantis MacArthur Road taip suniokiotas, kad joks automobilis negalėjo pravažiuoti. Iš vienos Neringos pusės – Brattleboro miestelis apsemtas, kitos pusės – dėl potvynių uždarytas Wilmington miestelis. Vermont upeliai tapo piktu vandens srautu, kuris nusinešė kelių žmonių gyvybes, kelis Vermont žymius, istorinius tiltus bei privačių šeimų tiltelius, nukirsdamos vietinių susisiekimą su visa aplinka.

MacArthur kelias.

O tą savaitgalį Neringos stovyklos gamtos apsuptyje Austės Kuolaitės ir Jono Didžbalio vestuvių svečiai patyrė nepakartojamą įvykį. Mieguistus svečius pažadino stovyklos sargas, įspėdamas kuo greičiau išvykti, nes grėsmingai kyla upelio vanduo ir stovyklos tilteliui gresia pavojus. Tai nebuvo joks stovyklinis pokštas! Paskubėjusieji susiruošti suspėjo pravažiuoti, bet 105 svečiai liko nustėrę žiūrėti į nuplautą tiltą, nesuvokdami, kaip greitai viskas vyksta. Taip liko jie, jų automobiliai ir visi daiktai ant stovyklos kalnelio be galimybės išvažiuoti. Tik po keturių dienų visi svečiai galėjo per užtvankos viršų nueiti iki kelio, kur savanoriai jau sugebėjo privažiuoti. Vestuvininkų automobiliams teko palaukti dar mėnesį, kol buvo pastatytas laikinas tiltas …

Draudimas nedengia padarytos žalos, ji pareikalaus iki 75,000 dol. įtvirtinant naują tiltą, sutvarkant paplūdimio lieptą. Nelaimė išsijoja draugus ir sužadina žmonių atjautą. Esame be galo dėkingi, jog, sužinoję, kokia bėda ištiko Neringą, tiek daug jūsų suskubo padėti. Nuo ,,Irene" siautėjimo iki šių metų spalio 26 d. sulaukėme apie 30,000 dol. paramos iš šių asmenų ir organizacijų (neįskaitant langų vajaus aukotojų bei aukų, skirtų atminti a. a. Moniką Merkevičienę ir a. a. Juliją Grauslienę):

Neringos užtvankai ir lieptui gresia pavojus.

Neringos gatvė, MacArthur Road.

Pagrindinis pietinio Vermont kelias, vedantis į Neringą, ,,Route 9".

Čia buvo Neringos tiltelis.

$8,000 Lietuvių Fondas.

$5,000 Anonymous; The Oak Tree Philanthropic Foundation; Rochester Lithuanian Fund atminti a. a. Edward C. Gervickas.

$1,200 Danguolė ir Almis Kuolai.

$1,000 Antanas ir Beth Dambriūnas; dr. Vida Kašuba; Dana Keturakis; Robert ir Maggie Rogers; Danguolė Sadūnas Sealey; Sanda Simanavičiūtė ZBI Employee Gift per Tautos Fondą.

$500 Vita ir Edis Auštrai; Ann Bartlett; Shimkus, Murphy & Lemkuil, Inc.; Joseph Simanis; dr. Alena Skrinskaitė; Vida ir Liucijus Strazdžiai; Gintas Taoras; Liana Šipelytė ir dr. Darius Viskontas; dr. Antanina Žmuidzinaitė.

Iki $500 Laima Abbas; Gloria ir Algis Adomkaitis; Gintas Adomkaitis; John ir Kathleen Balcius; Bazikų šeima; Gintė ir Remis Bistras; Kęstutis Bitėnas; Nijolė Bražėnas-Paronetto; Bubnių šeima; Daina Buivys; Gintarė Bukauskienė; Vilija Capistran; Edward Cepulis; Arūnas Čiuberkis; dr. Indrė Čuplinskaitė; Gema Danahar; Aldona Debold; Teresė Durickas; Dalia Dzikas; Vida Ellner; Darija Giniūnaitė ir Chris Bernotas; Girnių šeima; Dana Grajauskas; Paul Grajauskas; Inga ir Feriandas Greblikas; Jolita Haigis; Vitas ir Laura Jalinskas; Gailė Jonys Rasas; Loreta Juknaitė; Victor ir Catherine Juška; dr. Andrius ir Lionė Kazlauskas; Raimundas Kiršteinas; Arūnas ir Lauren Kleinas; S. Banevičius ir E. Krakauskas; Krulikų Šeima; Lilija ir Antanas Kulbis; Ilona Laucius; Lingertaičių šeima; Lithuanian Women's Roman Catholic Women's Alliance; Asta Lukoševičius; Marcelonis šeima; Vydas ir Christine Marijošius; Lina Marūnas; Lenkauskas ir Matulaitis šeima; Vita ir Vidmantas Matusaitis; Metzger šeima; Rūta Mikulionis; Mohsini šeima; Rasa Morkevičiūtė; Motivans šeima; National Lithuanian Society of America; Sigita ir Mindaugas Pranevičius; Sandra Pupelytė; Pyc šeima; Darius ir Ellen Razgaitis; Sofija Razgaitis; Rasa ir Walter Rich; Linas Rimkus; Michael Roam; atminti a. a. Oną Savickienę; Jolanta Schimenti; Nida Stankūnas ir Dan Schmedlen; Sidas Family; Vytas ir Monica Sirusas; Saulius ir Gražina Sirusas; Peter ir Joanna Sirusas; Audronė ir Kęstutis Skrupskelis; Walter Slatkavitz; Rytas Stankūnas; Estera Sunelaitė; dr. Antanas Sužiedėlis; Justinas Trumpickas; Asta ir Gintautas Vaichys; Vainauskų šeima; drs. Elona ir Rimas Vaišnys; Virginijus ir Laima Valiūnas; Juozas, Jūratė, Aušra Venckus; Joseph Vizgirda; Kelly ir Jane Williams; Žibaičių šeima; Brian Zikaras; Gene ir Regina Ziurys; dr. Simonas Žmuidzinas; Kotryna Zostautas.

Dėkojame visiems, prisidėjusiems prie tilto atstatymo.

Norintys padėti gali rašyti čekius ,,Neringa" vardu ir siųsti:

Neringa

600 Liberty Highway

Putnam, CT 06260

Galima aukoti ir internetu: www.neringa.org

Auka nurašoma nuo mokesčių, jei reikia, atsiųsime pakvitavimą. Reiškiame didelę padėką mūsų bendruomenei, padėjusiai šios netikėtos nelaimės metu.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė **Aušra Jasaitytė Petry** • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: **ausra67@sbcglobal.net**

Ilgamečiui Rako stovyklos direktoriui, skautų fotografui,
S. FIL. JONUI TAMULAIČIUI
mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiame jo šeimai:
žmonai Jūratei, vaikams bei artimiesiems:
broliams Arūnui, Vytautui ir Algirdui, sesei Daivai,
netekus brangaus vyro, tėvelio, senelio.
Lai brangaus Dievo rankose brolis Jonas ilsisi ramybėje.

„Aušros vartų/Kernavės“ tuntas, „Nerijos“ tuntas,
„Lituanicos“ tuntas ir Rako stovyklos administracija

Los Angeles, CA skaučių pranešimas

Ramiojo vandenyno rajono ,,Kunigaikštienės Gražinos” vyr. skaučių būrelis kviečia atvykti į Rūtos Šepetys knygos ,,Between Shades of Grey” pristatymą, kuris įvyks š. m. gruodžio mėn. 4 d., sekmadienį, 12 val. p. p., šv. Kazimiero parapijos salėje, 2718 St. George St., Los Angeles, CA 90027.

Knyga, parašyta anglų kalba, o dabar jau išversta į lietuvių ir kitas kalbas, supažindina pasaulį su Stalin nusikaltimais prieš Baltijos tautas ir visą Rytų Europą. Apie knygą rašė didieji JAV laikraščiai, ji jau buvo pristatyta daugelyje Amerikos ir Europos miestų.

Atvykite susipažinti su autore Šepetys, įsigyti jos knygą, kurią bus galima gauti ir lietuvių kalba. Ar gali būti geresnė Kalėdų dovana jūsų vaikams, anūkams ir draugams?

Pakvieskite ir savo amerikiečius draugus, nes Rūta kalbės angliškai.

Įėjimas nemokamas, bus užkandžiai.

Su klausimais skambinkite Darijai tel.: 310-399-9207

Sesės gražinietės

ASS „Studijų dienos” ir iškilminga metinė sueiga

Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyriaus „Studijų dienų“, vykusių 2011 m. spalio 14–16 d., Carmelite Spiritual Center, Darien IL, dalis dalyvių. Sėdi (iš k.): Aušrelė Sakalaitė, prelegentai – seselė Ignė Marijošiūtė, adv. Saulius Kuprys ir dr. Romualdas Kriaučiūnas, Jonas Variakojis; stovi: Jūratė Variakojienė, Antanas Paužuolis, Ritonė Rudaitienė, dr. Renata Variakojytė-Staniškienė, Kristina Vaičikonienė, Virginia Mačiulienė, Rasa Kaminskaitė-Avižienis, dr. Aldona Naudžiuvienė, Vilius Dundzila, Birutė Vilutienė, Alfonsas Kerelis, dr. Vilija Kerelytė, Gražina Kriaučiūnienė, Kęstutis Ječius, Dalia Polikaitienė, Dalia Jėčienė, Daila Liubinskienė, dr. Donatas Tijūnėlis, Ramutė Kusak, Erika Brooks ir Gražina Traškienė.

Dr. Dalios Garūnaitės nuotr.

V.S. FIL. ANTANAS PAUŽUOLIS

Akademinio skautų sąjūdžio (ASS) Čikagos Filisterių skyriaus „Studijų dienos” įvyko spalio mėn. pradžioje Carmelite centre. Renginį ruošė Filisterių skyriaus vadijos pirmininkė, v.s. fil. Jolanda Kerelienė, o jai staiga išėjus į Amžinybę, vadovauti ,,Studijų dienoms” ėmėsi dr. s. fil. Vilija Kerelytė.

Šių metų ,,Studijų dienų” programa buvo skirta pareigingumui visuomenei, Dievui, kitam žmogui ir šeimai. Šias temas pristatyti buvo pakviesti: advokatas Saulius Kuprys, seselė Ignė Marijošiūtė, prof. dr. Romualdas Kriaučiūnas ir v.s. fil. Tayda Chiapetta. Pranešėjai klausytojams suteikė daug žinių, kaip gyventi, kaip bendrauti su visuomene.

Po pokalbių vyko iškilminga sueiga ir vakarienė. Sueigos, kurią vedė inž. ps. fil. Jonas Variakojis, Jr. metu paminėtos Kauno Vytauto Didžiojo universitete gauto leidimo pradėti skautišką veiklą metinės.

Sueigoje taip pat buvo priimti skautų ir skaučių, studijuojančių universitetuose, pasižadėjimai tapti ASS nariais. Pasižadėjimus davė skautė studentė Liana Liubinskaitė, skautai Antanas Paužuolis, Albinas Liubinskas ir dr. Vilius Dundzila. Sesė Irena Balzekaitė ir brolis Julius Lietuvininkas dėl susiklosčiusių aplinkybių iškilmingoje sueigoje dalyvauti negalėjo.

Asmenys, norintys prisijungti prie ASS, turi išeiti programą, parašyti rašinius, kuriuos turi apginti Filisterių sueigoje, parodydami, kad yra pasiruošę būti vertais Sąjūdžio nariais. Jų pasiruošimui talkina paskirti tėvūnai: Korp Vytis! ps. fil. Linas Paužuolis ir dr. v.s. fil. Robertas Vitas.

Sueigai pasibaigus, vyko meninė programa, kurią atliko „Nerijos” tunto sesės: smuikininkės Lilė, Nora ir Marisa Sadauskaitės. Joms talkino skaitovė, „Aušros vartų/Kernavės” tunto sesė Gintarė Daulytė, paskaičiusi Bernardo Brazdžionio eiles.

„Studijų dienos” ir metinė šventė vyko labai pakilioje nuotaikoje, tik liūdna, kad renginiuose mažai dalyvavo jaunųjų filisterių ir kitų ASS narių. Nuoširdi padėka filisterei dr. Kerelytei už įdėtas pastangas ruošiant abu renginius. Sueigos pabaigoje buvo pagerbta a. a. Jolanta Kerelienė.

ASS metinės šventės metu buvo prisiminta skyriaus pirmininkė, per anksti iškeliavusi į amžinybę, vyr. sk. fil. a.a. Jolanda Kerelienė. Prie jos nuotraukos stovi skyriaus valdybos nariai (iš k.): filisteriai Aušrelė Sakalaitė, Danguolė Bielskienė, dr. Vilija Kerelytė, Erika Brooks, Birutė Vilutienė, Kristina Vaičikonienė ir Jonas Variakojis.

Jūratės Variakojienės nuotr.

Čikagos lietuvių „Aušros vartų/Kernavės“ skaučių, „Nerijos“ jūrų skaučių ir „Lituanicos“ skautų ir jūrų skaučių tuntai sveikina visus Lietuvių skautų sąjungos narius bei rėmėjus, „Skautybės kelio“ ir „Draugo“ laikraščio skaitytojus ir rėmėjus bei „Draugo“ administraciją su artėjančia Padėkos dienos švente.

Dėkojame Jums už paramą šiai lietuviškai jaunimo organizacijai.
Lai Jūsų kalakutas būna skanus, o dienos pilnos džiaugsmo.

Prisiminkime, už ką mes esame dėkingi, nepamirškime skautų šūkio: „Dievui, Tėvynei ir Artimui!”

,,DRAUGO" LIETUVIUKAI

Redaktorė **Laima Apanavičienė** • El. paštas: **laimaa@hotmail.com**

Svečiuose – Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla, Washington, DC

Pasakų pelėda – Jurgita Rohde.
Karolinos Kilinskaitės nuotr.

Rudenėlis eina į pabaigą, saulelė vis anksčiau krenta už miško, leidžiasi į vandenyną – vis ilgėja vakarai. Tai puikus metas, susėdus prie židinio, sekti vaikams pasakas. Ir baugu, ir romantiška: baugu, nes pasakos gali būti baisios, romantiška, nes pasakų pasaulis stebuklingas.

Į Kristijono Donelaičio lituanistinę mokyklą šiais mokslo metais atskrido pasakų pelėda. Visi klausysimės sekamų pasakų, o jas seks mokinių mamytės ar tėveliai. Tai kartų jungtis mokykloje ugdant jaunąją kartą.

Paprašiau, kad ir mokiniai sukurtų savo pasakas, o jas kitiems pasektų pasakų pelėda. Štai ir atnešė 7-os klasės mokinė Ugnė Radzevičiūtė savo sukurtą pasaką „Našlaitė ir karalienė". Jos pasaka – apie gėrio pergalę prieš blogį, visais laikais žmonijos puoselėta idėja.

Marija Dainienė
K. Donelaičio lituanistinės m-los, Washington, DC mokytoja

Našlaitė ir karalienė

UGNĖ RADZEVIČIŪTĖ

Kitą kartą miške, mažoje trobelėje gyveno našlaitė. Kitapus miško buvo didelė pilis, kurioje gyveno pikta karalienė. Jinai nemėgo, kai jai trukdydavo arba jos neklausydavo. Visi jos bijojo.

Vieną rytą našlaitė išsiruošė grybauti. Vaikščiojo sau po mišką, rinko grybus ir dainavo. Švietė saulutė, buvo graži diena. Našlaitė net nepastebėjo, kai pradėjo temti. Ji buvo toli nuėjusi ir pasiklydo.

– Padėkit! Ar čia kas nors yra?! – sušuko našlaitė, tačiau ir antrą, ir trečią, ir ketvirtą kartą prisišaukti pagalbos nepavyko.

Sutemo. Buvo pilnatis. Pasigirdo vilkų staugimas. Mergaitė labai bijojo. Staiga iš po krūmų pasirodė vyras, raudonais drabužiais, ir tarė:

– Labas vakaras, mergele, kuo būsite vardu?

– Labas vakaras. Mano vardas Izabela, o Jūsų? – išsigandusiu balsu tarė našlaitė.

– Benediktas, vadinkite Benu.

– Iš kur jūs? – paklausė Izabela.

– Aš iš štai tos pilies! – išdidžiai tarė vyras.

– Jums priklauso ta pilis? – nustebusi paklausė Izabela.

– Ne, aš ten tik dirbu, bet būtų gerai turėti tokią pilį. Ar ne?

– Taip, būtų gerai, – liūdnai tarė Izabela.

– Kodėl Jūs tokia liūdna?

– Pasiklydau.

– Galit užeiti pas mane, tik turėsit laikytis keletos taisyklių, kad neišgirstų valdovė apie Jus.

– Nežinau.

– Tik sutikit ir Jūs galėsit pavieš̌ėti pas mane.

– Gerai, bet... – Izabela nespėjo net baigti sakinio, kai Benas pradėjo vardinti taisykles:

– Pirma taisyklė – neslankioti po rūmus. Antra taisyklė – netriukšmauti. Trečia taisyklė... Šimtas penkiasdešimt šešta taisyklė – pasitikėti manimi.

– Gerai, bet tik šį vakarą, nes rytoj turiu grįžti namo.

– Gerai, – atsakė Benas ir jie nukeliavo į mažą trobelę šalia pilies, kuri buvo labai panaši į Izabelos trobelę. Čia buvo jauku ir šilta. Langai, durys, net gėlės tokios pačios. Tai stebino ne tik Izabelą, bet ir Beną.

– Turite daug bendro su karaliene Elžbieta. Jūs abi labai panašios, – sumurmėjo Benas.

– Jūs man nieko nesakėt apie karalienę Elžbietą.

– O taip. Kaip aš galėjau pamiršti? Jinai yra šios pilies savininkė. Be to, ji labai pikta ir visi jos bijo.

– Net ir tu? – pasitikslino Izabela.

– Taip. Ir aš. Gal tai juokinga, bet tai tiesa. Sakoma, kad tie, kurie jai nepaklūsta, ar savo noru išeina iš darbo, patenka į kambarį, pilną keisčiausių būtybių. Sakoma, jei į kambarį pateksi – pražūsi.

Benas papasakojo Izabelai viską apie Elžbietą. Išaušo rytas. Kažkas pasibeldė į trobelę. Izabela dėl visa ko pasislėpe. Benas atidarė duris.

– Kur Izabela?! – grėsmingu balsu paklausė karalienė Elžbieta.

– Kas ta Izabela? Jūsų didenybe, čia nieko nėra be manęs.

– Apieškokit! Ji kažkur čia turi būti!

– Ei, aš vakar susitvarkiau! – bandė sulaikyti karalienės Elžbietos tarnus Benas, bet, deja...

– Radom! Mes ją radom! – sušuko tarnai.

– Būtum nemelavęs, būtum likęs gyvas. Eik greitai į lauką prie kelmo! O tu jam nukirsk galvą!

Izabela labai išsigando. Ji nežinojo, kas jos laukia. Kelmas ar kambarys, pilnas keisčiausių būtybių.

– Izabela, kaip tu drįsai įžengti į mano valdas! – sušuko Elžbieta.

– Atsiprašau, – išlemeno Izabela. Aš ne nusikaltėlė, nieko blogo nepadariau. Nesulaužiau nė vienos taisyklės, kurias vardijo Benediktas.

– Tikrai? – jau ramesniu balsu paklausė karalienė. – Nė vienos iš šimto penkiasdešimt šešių? Išvardink jas visas iš eilės. Jeigu tai padarysi, paliksiu tave gyvą, bet turėsi dirbti pas mane iki gyvos galvos.

Izabela pradėjo vardinti vieną po kitos taisykles, užbaigdama šimtas penkiasdešimt šešta taisykle, kuri skelbė pasitikėti karaliene. Elžbieta nustebo ir paliko Izabelą gyvą. Mergaitei pasisekė, kad Benas jai buvo išvardijęs visas taisykles, tačiau ji žinojo, kad jei sulaužys bent vieną jų, jos laukia toks pat likimas, kaip ir Beno.

Izabela triūsė dieną ir naktį, kol atėjo Elžbietos gimtadienis. Deja, Izabela apie gimtadienį nieko nežinojo. Karalienės šventės dieną pasigirdo graži melodija. Visi tarnai, išskyrus Izabelą, nešė karalienei dovanas. Nors Izabela dovanos neturėjo, ji taip pat su visais nukeliavo pasveikinti karalienės. Įėjusi į vidų, Izabela negalėjo patikėti savo akimis – menė buvo nepaprastai graži: senos milžiniškos auksinės statulos, sidabrinės grindys, deimantiniai šviestuvai...

– Ponios ir ponai, prašome sustoti į eilę ir įteikti karalienei Elžbietai dovanas. Tie, kurie dovanos neturi, prašom ateiti ir sustoti į kitą eilę.

Izabela išsigandusi ir nesuprantanti, ką daro, priėjo prie karalienės ir tarė:

– Kaip Jūs drįstat per savo gimtadienį iš vargšų tarnų reikalauti dovanų, kai Jūs jiems nemokat atlyginimo?!

– Kaip tu drįsti su manim taip kalbėti! – suriko karalienė.

– Gal lažinamės, kad Jūs neišvardinsit visų taisyklių, kurias mes turime mokėti atmintinai. Jeigu Jūs jas išvardinsit, galėsit mane nužudyti ir pasiimti mano trobelę, o jeigu ne, Jūsų likimas bus toks, kaip Beno, o Jūsų turtai ir pilis atiteks visos karalystės žmonėms.

Karalienė sutiko. Beskelbdama šimtas penkiasdešimt šeštą taisyklę, suklydo ir vietoj taisyklės ,,Pasitikėti manimi", ji ištarė: ,,Būti paklusniai".

Kadangi karalienės niekas nemėgo, tai visi tik ir laukė jos klaidos. Taip baigėsi blogosios karalienės era. Karalystės žmonės Izabelą išrinko nauja karaliene, turtą pasidalino ir visi ilgai ir laimingai gyveno.

Naujienos iš Gedimino lituanistinės mokyklos, Mundelein, IL

Minint Vėlines ir Visų Šentųjų dieną antrokai ir trečiokai paruošė darbelių parodėlę, skirtą Vėlinėms, kurią parodė ir savo draugams. Klasėse uždegė žvakutę, kartu su mokytojomis mokiniai prisiminė ir tylos minute pagerbė Amžinybėn išėjusiųjų artimųjų atminimą. **Giedrės Ramanauskaitės nuotr.**

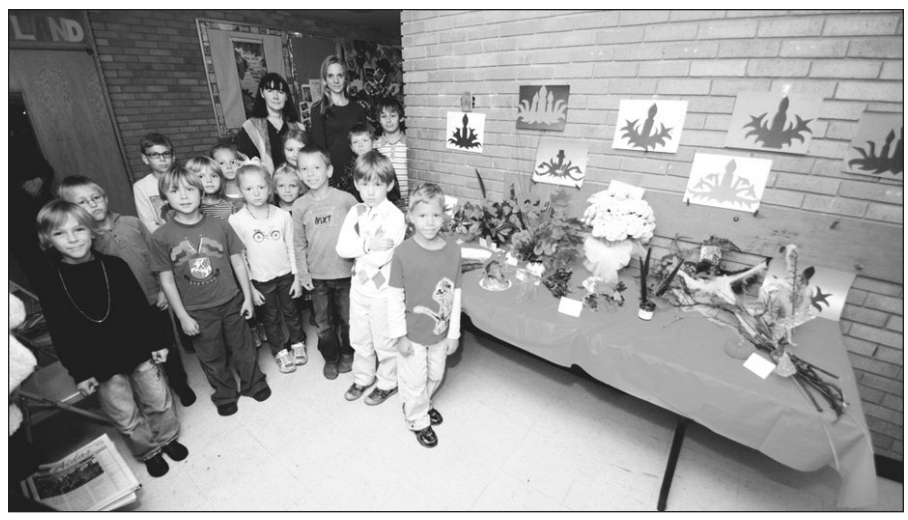

Spalio 5 d. mokykloje buvo suruošta tradicinė Rudenėlio šventė. Kasmet ši šventė sulaukia vis didesnio susidomėjimo, vis gražesni ir įdomesni darosi mokinių darbeliai. Mokiniai, padedant mokytojoms, daro ne tik rudenines puokštes, bet ir aplikacijas, ruošia įvairiausius projektus. **Manto Ivanausko nuotr.**

Dainai sukurti ne visada reikia laukti ypatingos akimirkos

*Trumpam į Čikagą atvyko dainininkė **Audronė Simanonytė**. Pasinaudomai proga ją pakalbinome*

– Po ilgo nesimatymo mes Tave vėl matome ir girdime Čikagoje. Ar dar traukia šis miestas, o gal jau baigi jį užmiršti?

– Čikaga – kaip pirmoji meilė – jos neužmirši. Pirmą vakarą važiavau jos priemiesčių gatvėmis ir negalėjau sau atsakyti į klausimą, kodėl prisiminimai apie ją tokie ryškūs ir gyvi, jau nekalbant apie tai, kad labai mieli. Kodėl tos gatvės, kurių nemačiau keletą metų atrodo taip, tarsi čia būta vakar? Net toks išgarbintas ir (turėtų būti) įspūdingas miestas kaip Niujorkas Čikagos negali nustelbti. Galvojau apie tai, kad Amerika kiekvienam iš mūsų – didelis atradimas. Manau, kad didžiausius atradimus apie ją patyrėme per pirmus kelerius metus. Tuomet visi pažinimo įspūdžiai – patys stipriausi. Aš pirmiausia atvykau į Čikagą.

O žmonės... Kai kas nors paprašo palyginti lietuvių gyvenimą Čikagoje ir Niujorke, aš tik šypsausi ir neturiu ką pasakyti. Tai nesulyginama. Ir tai neturi nieko bendro su lietuvių skaičiumi Niujorke. Jų ne tai, kad nėra daug, jie yra ... liūdni. Jie tarsi kažkuo pažymėti. Manau, tai didele dalimi susiję su tuo, kad lietuvybė Niujorke nukentėjo ypač skaudžiai. Ir po žymiojo „Židinio" kultūros namų praradimo joje tarsi kažkas numirė. Mat tuomet lietuviai patyrė ne tik materialinius nuostolius – jie buvo skaudžiai išduoti. Išduoti žmonių, kuriais pasitikėjo labiausiai – savo dvasininkų.

Grįžtant prie Čikagos – žinoma, kad aš jos neužmiršau, ir, žinoma, kad mane į čia traukia. Ir kaip netrauks? Čikaga – nuostabus, „mažas", gražus ir švarus miestas. Ji – atspindys tų dalykų, kurie Amerikoje yra tikrai geri. O Niujorkas – apie jį sunku kalbėti trumpai. Tai – reiškinys. Jis yra kitoks. Didelis, įdomus, savimi pasitikintis, bet kartais pats pasiklydęs tuose mituose, kurie apie jį skleidžiami.

– Atvažiavai į Čikagą su Laisvės kovų dainų programa. Pažįstantiems Tave, toks amplua – gana netikėtas. Kaip gimė šis sumanymas?

– Esu Lietuvos laisvės kovotojų – Lietuvos partizano ir politinės kalinės dukra, todėl man ši tema – labai artima. Juk ir į Ameriką pirmą kartą atvažiavau būtent su tokia programa. JAV Lietuvių Bendruomenės buvome pakviestos su mama čia koncertuoti. O dabar į Čikagą mane pakvietė Balzeko lietuvių kultūros muziejus – jie suorganizavo didžiulį parodų ir renginių ciklą „ Viltis ir dvasia" („Hope and Spirit"), skirtą Lietuvos tautos genocido 70-osioms metinėms paminėti, kurį kuruoja dailininkas ir gydytojas Audrius V. Plioplys. Mano koncertas buvo viena iš šios programos dalių. Na, o kai aš jau čia, kilo minčių šią programą pratęsti ir kitose vietose. Pasirodo, ši tema mūsų žmonėms vis dar įdomi ir aktuali. Taip atsirado mintis šį koncertą atlikti Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont.

– Tavo koncerte skamba ir Tavo mamos S. Simanonienės eilės. Jas skaito aktorė Julija Sakalaitė. Kaip susikūrė jūsų „duetas"?

– Visiškai netikėtai. Jau pradėjus mąstyti, kokia turėtų būti koncerto programa, kilo mintis, jog tam, kad „nevarginčiau" klausytojų vien tik dainomis, reikia šiek tiek poezijos. O kur tokiai progai rasi tinkamesnę poeziją, jeigu ne žmogaus, kuris visa tai išgyveno? Todėl ir nusprendėm skaityti mano mamos, Silvijos Simanonienės, eiles. Čikagoje aš pažinojau puikią skaitovę – Klaipėdos dramos teatro aktorę Juliją Sakalaitę. Mums teko kartu dirbti ir anksčiau. Smagu, kad ji sutiko bendradarbiauti ir taip pat smagu, kad tokiu būdu koncertas tapo savotišku mano tėvų kovos už Lietuvos Nepriklausomybę paminėjimu.

Po koncerto Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (iš kairės): muziejaus direktorių tarybos narė Sigita Balzekienė, aktorė Julija Sakalaitė-Paukštienė, dainininkė Audronė Simanonytė, dainininkė Aldegunda ir muziejas kultūros darbuotoja Rita Janz. **Karilės Vaitkutės** nuotr.

– Ne tik dainuoji, bet ir kuri dainas. Gal gali pasidalinti su skaitytojais, kaip ir kada jos gimsta – iš džiaugsmo, iš ilgesio? O gal melodija prisisapnuoja sapne?

– Deja, kalbant apie kūrybinį darbą, labai romantiškais atsakymais negaliu nudžiuginti. Žinoma, būna akimirkų, kai užvaldo kažkoks jausmas, ir mintyse ima skambėti dainos motyvas. Tam atvejui aš tiek rankinuke, tiek automobilyje visuomet turiu popieriaus žodžiams ar natoms užrašyti. Arba kažkoks posakis, išgirsti žodžiai ar melodijos motyvas su tavimi vaikščioja mėnesių mėnesius ir pagaliau ateina laikas, kai tau nusibosta ir tu nusprendi jį „pribaigti" – tada sėdi ir užrašai. Tačiau dainai sukurti man ne visuomet reikia laukti ypatingos akimirkos. Manau, kad priklausau tiems menininkams (jei tik galiu save taip vadinti), kurių taip vadinamasis „kūrybinis kanalas" visuomet įjungtas. Atsisėdu ir, jeigu žinau, kad reikia (nors šiuo atžvilgiu šio žodžio taip nesinori vartoti) – galiu pradėti rašyti dainą. Tai nereiškia, kad ją sukursiu iš karto, per vieną dieną, ar kad ji bus labai gera. Visi žinome, kad būna ir gerų, ir nelabai gerų akimirkų. Tačiau kažką parašysiu. Beje, prisipažinsiu, kad melodijas man lengviau kurti nei tekstus. Galbūt todėl, kad nesu muzikė profesonalė, nesimokiau kompozicijos ir toje srityje sau keliu mažesnius reikalavimus. Tuo tarpu poezijoje – esu profesionalė, todėl esu sau reikli. Ir jei ne visada žinau, kaip parašyti, kad būtų „labai gerai", geriau nerašau. Rašyti blogai sau neleidžiu.

– Kaip pasirenki dainoms eiles? Mano manymu, tai labai sunkus darbas. Juk eilėraštis gali būti labai gražus ir tau patikti, tačiau jis visai neskamba kaip daina?

– Būtent taip ir yra. Ir būtent dėl to kažkada pati ėmiau rašyti eiles. Dar mokantis Vilniaus universitete atrodė, kad visos gerų poetų eilės jau surastos ir sudainuotos. Naujoji poetų karta, tarp jų ir mano kurso draugai, rašė beveik tik nerimuotą poeziją – taip vadinamąsias „baltąsias eiles". Kažkas dainuoja ir tokią poeziją, tačiau tai – ne mano stilius. Jausdama eilėraščių „stygių" nejučia ėmiau rašyti pati. Kai pradėjau, jau buvau bebaigianti universitetą, todėl apie tai nei kurso draugai, nei dėstytojai nebesužinojo, ir man buvo pasiūlyta dirbti literatūros kritike, ko aš visiškai nenorėjau.

– Tavo mama taip pat rašo eiles. Ką dukrai reiškia mamos eilės? Ar lengva kurti joms muziką?

– Kaip ir kiekvienam vaikui tai, kas sukurta jo tėvų, yra brangu. Tačiau vertindama savo mamos eiles arba jas šiek tiek koreguoju, arba pasistengiu nuo jausmų atsitolinti. Mama pati labai dažnai paprašo kažką pakritikuoti, pataisyti. Sako: „Mano jau ir amžius, ir stilius gal ne tas. Pažiūrėk, kaip tau atrodo?" Gerai, kad ji neturi labai didelių literatūrinių ambicijų, todėl lengvai priima kritiką. Didelių mokslų ji taip ir nesuspėjo baigti – ją, pirmo kurso universiteto studentę pasodino į kalėjimą. Beje, būtent už antitarybines eiles, eiles prieš Staliną ir pan. Ji Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą.

Na, o muziką kurti ar jos, ar kito žmogaus parašytoms eilėms didelio skirtumo nesudaro, tai nėra sunku.

– Minėjai, kad Tavo tėtis – Lietuvos partizanas?

– Taip, tėtis – Anicetas Simanonis – kovojo „Vienuolio" ir „Algirdo" būriuose, buvo Butigeidžio kuopos vado pavaduotojas. Žiūrėdama į dabar jau garbaus amžiaus savo tėvus – mamai 83-eji, tėčiui – 91-eri – negaliu atsistebėti: „Iš kokio molio jie drėbti"? Negana to, kad pagal amžių jie dar labai geros sveikatos (o juk abu praėjo tikras gyvenimo golgotas, iškentė kankinimus!), jų visiškai puiki atmintis. Kai su jais kalbėdavau per „Skype", mano vyras Rimgaudas, kuris dar iki tol buvo jų nematęs, negalėdavo patikėti, kad kitoje kompiuterio ekrano pusėje – garbingo amžiaus žmonės su tokiais jaunais balsais, puikiu mąstymu ir, kas svarbiausia, – optimistiniu požiūriu.

Jie niekada nesidairo į praeitį, nepyksta, nekerštauja. Netgi Nepriklausomybės metais sužinoję apie savo išdavikus, jie jiems negrąsino. Mano tėvai dar ir dabar kuria ateities planus. Kas nors nepavyko? Nieko tokio, pavyks rytoj. Ar nenuostabu taip galvoti, kai tau 83-eji ir 91-eri?! To linkėčiau ir sau, ir visiems mums.

– Kaip tėvai reaguoja į tavo kūrybą?

– Labai blaiviai. Patys būdami labai kuklūs, jie tiek mano kūrybos, tiek savosios visiškai nesureikšmina. Kartais net per daug nesureikšmina. Gal todėl mano mamos knyga iki šiol neišleista, gal todėl ir aš pati – kartais nesuprasi, ką ir kodėl veikiu.

Noras pasižymėti, susireikšminti mano tėvams yra visiškai svetimi. Ir aš šią savybę iš jų paveldėjau. Nors kiekvienas pasakys, kad menininkui yra būtina skleisti, platinti savo kūrybą, kad kartą gimęs kūrinys, jam vienam nebepriklauso, tačiau nei jie, nei aš to daryti nemokame. O gal kartais tiesiog nenorime? Nors tai turbūt vienas ir tas pats. Ir tai nėra gerai.

– Man smagu, kad sutikai dalyvauti lapkričio 18 d. Artūro Slapšio parodos „Mano pasaulis" atidaryme. Nepaisant, kad į atidarymus susirenka ne tiek jau daug žmonių, vis tiek sutikai padainuoti. Ką Tau reiškia publika?

– Ogi tai, kad nesvarbu, kiek tų žmonių besusirinktų, visuomet stengiuosi dainuoti „pilna krūtine", geriausiai, kaip galiu. Žiūrovas – ne kiekybe matuojamas vienetas. Taip jis – svarbus. Aš žinau, kiek žmonių susirenka į jūsų parodų atidarymus. Bet svarbu yra ne vien tai. Svarbu, kad paroda vyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre – ten, kur ne kartą būta, dainuota, kur kiekvienas pastato kampelis mielas ir pažįstamas.

Taip, Čikagoje esu neilgam, taip, reikalų „tvarkaraštis" sudarytas, tačiau atvažiuoti pas jus man labai gera ir labai ačiū, kad pakvietėte!

Kalbino
Laima Apanavičienė

Lapkričio 18 d., penktadienį, 7:30 val. v. visus maloniai kviečiame į dailininko Artūro Slapšio parodos „Mano pasaulis" atidarymą Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

*Atidaryme kalbės Lietuvių filatelistų draugijos „Lietuva" pirmininkas **Jonas Variakojis**, muzikinę programą atliks **Audronė Simanonytė**.*

MŪSŲ STALUI

Paruošė **Nijolė Nausėdienė** • El. paštas: **nausediene@aol.com**

ŠVENTĖMS ARTĖJANT

Šį kartą skaitytojams siūlome Gražinos Kriaučiūnienės šventinių kepinių receptus. Skanaus!

Elegantiški sausainiai prie arbatėlės

Reikės:

¾ puoduko sviesto (kambario temperatūros); ½ puoduko cukraus; 1 kiaušinio trynio; ½ šaukštuko vanilės ekstrakto; 2 puodukų miltų; ¼ puoduko sukapotų graikiškų riešutų (walnuts).

Pertepimui reikės:

3 šaukštų sviesto (kambario temperatūros); 4 ½ šaukštuko citrinos sulčių; ¾ šaukštuko tarkuotos apelsino žievelės; 1 ½ puoduko cukraus pudros; 2 lašų geltonų maisto dažų (nebūtina).

Dideliame dubenyje elektriniu maišytuvu gerai išsukite sviestą ir cukrų. Įmuškite trynį, suberkite vanilę. Po truputį berkite miltus, viską gerai išmaišykite.

Tešlą padalinkite per pusę ir padarykite du 14 colių volelius. Kiekvieną volelį suplokite iš keturių pusių, kad gautųsi 14 x 1 1/8 x 1 1/8 colių keturkampis. Man lengviausia volelį įvynioti į vaškinį popierių (wax paper, ,,Cut-Rite"). Volelį po truputį spauskite tol, kol gausite reikalingą formą. Suformuotą tešlą įdėkite į šaldytuvą ir palaikykite ten iki rytojaus.

Išvyniokite ir supjaustykite į ¼ colio riekutes. Sudėkite ant neišteptos, be kraštų skardos, tarp riekučių palikdami apie 1 colio tarpą. Pusę sausainių apibarstykite riešutais, lengvai juos įspauskite.

Kepkite 400 F temperatūroje 8–10 minučių, kol krašteliai lengvai paruduos. Išimkite ir padėkite ant vielinio tinklelio atvėsti.

Mažame dubenyje išsukite sviestą, citrinos sultis ir apelsino žievelę. Po truputį suberkite cukrų ir gerai viską išsukite. Pridėkite spalvos, jei norite. Ant sausainio be riešutų apačios užtepkite apie 1 šaukštelį kremo ir užspauskite sausainiu su riešutais. Gaunasi apie 4 ½ tuzino.

Pastaba: Šie sausainiai gerai išsilaiko užšaldyti, todėl aš visuomet iškepu dvigubą porciją. Taip pat kepu formą padengusi sviestiniu popieriumi (parchment paper) – su juo lengva pakelti ir perdėti sausainius ant vielinio tinklelio. Na, o sausainių pavadinimą įpiršo Romualdas, juos pavadindamas ,,elegantiškiausiais" pyragaičiais iš visų mano iki šiol keptų.

Šventinis plokštainis (Holiday brownies)

Reikės:

½ puoduko sviesto; 4 ketvirtainių po 1 unciją, nesaldaus šokolado; 2 puodukų cukraus; 1 ¼ puoduko miltų; 2 šaukštelių malto cinamono; ½ šaukštelio druskos; 4 išplaktų kiaušinių; 1 šaukštelio vanilės; 1 1/4 puoduko perpjautų raudonų ir/ar žalių saldaininių vyšnių (candied cherries); ¼ puoduko perpjautų raudonų ir/ar žalių saldaininių vyšnių; 1 puoduko kapotų graikiškų riešutų (walnuts).

,,Elegantiškiausi" pyragaičiai.

Specialiame puode (heavy saucepan) ant silpnos ugnies ištirpinkite šokoladą ir sviestą. Atidėkite į šalį atvėsti kokioms l0 minučių. Dubenyje sumaišykite cukrų, miltus, cinamoną ir druską. Įmaišykite atvėsintą šokolado masę, kiaušinius ir vanilę. Gerai viską sumaišykite, įberkite riešutus ir pirmą kiekį vyšnių.

Gautą tešlą supilkite į išteptą arba sviestiniu popieriumi išklotą 13-col. x 9-col. x 2-col. skardą. Ant viršaus užberkite antrą kiekį vyšnių. Kepkite 350 F temperatūroje apie 35 min. arba tol, kol iškeps. Išėmę iš orkaitės porą minučių atvėsinkite, paskui su popieriumi iškelkite, padėkite ant vielinio tinklelio ir apdenkite švariu rankšluosčiu. Atvėsusį plokštainį supjaustykite į du tuzinus gabalėlių.

Triufeliniai šokoladiniai sausainiai

Reikės:

4 gabalų po unciją, nesaldaus šokolado; 1 puoduko pusiau saldaus šokolado gabalėlių; vėliau dar 1 puoduko pusiau saldaus šokolado gabalėlių; 1/3 puoduko sviesto; 1 puoduko cukraus; 3 kiaušinių; 1 ½ šaukštuko vanilės; ½ puoduko miltų; 2 šaukštų nesaldžios kepimo kakavos; ¼ šaukštuko kepimo miltelių; ¼ šaukštuko druskos; cukraus pudros.

Mikrobangėje arba specialiame puode ant silpnos ugnies ištirpinkite nesaldaus šokolado gabalus, 1 puoduką pusiau saldaus šokolado gabalėlių ir sviestą. Atidėkite ir atvėsinkite apie l0 minučių. Dubenyje išplakite kiaušinius su cukrumi, apie 2 minutes. Įplakite vanilę ir šokolado masę. Atskirai sumaišykite miltus, kakavą, kepimo miltelius ir druską. Ją įplakite į šokolado mišinį. Įmaišykite likusį puoduką šokolado gabalėlių. Uždenkite ir palaikykite šaldytuve bent tris valandas.

Paimkite apytikriai 1 puoduką tešlos ir kiek pamiltuotomis rankomis suformuokite 1 colio sviedinukus. Dėkite juos ant neteptos ar sviestiniu popieriumi padengtos skardos be kraštų. Tą patį pakartokite su likusia telša. Kepkite 350 F temperatūroje apie 10–12 min. Išėmę leiskite atvėsti porą minučių, tada su popieriumi perkelkite ant vielinio tinklelio ir laukite, kol atvės. Pabarstykite cukraus pudra. Gaunasi apie 4 tuzinai.

Kalėdiniai angliški trikampiai (Merry Christmas scones)

Reikės:

2 puodukų miltų; 3 šaukštukų kepimo miltelių; ½ puoduko saldaininių raudonų vyšnių (candied cherries), supjaustytų į ketvirtadalius; ½ puoduko saldaininių žalių vyšnių, supjaustytų į ketvirtadalius; 1 puoduko kiaušinių-brendžio kokteilio (eggnog); 1 puoduko kapotų karijos riešutų (pecans); 3 šaukštų sviesto; ½ šaukštuko druskos.

Glazūrai reikės:

½ puoduko cukraus pudros; 1 šaukštuko romo ekstrakto; 2 šaukštukų grietinėlės.

Sumaišykite miltus, kepimo miltelius, druską. Sviestą sukapokite peiliu arba virtuvės kombainu. Įmaišykite vyšnias ir riešutus. Užpilkite kokteiliu ir sumaišykite. Kelis kartus paminkykite. Sudėkite į specialią ,,scones" kepimo skardą. Jei neturite skardos, suformuokite tešlą į 9 colių apskritimą. Supjaustykite į aštuonis gabalus. Padėkite ant išteptos skardos ir kepkite 400 F temperatūroje apie 12 minučių, kol paruduos kraštai. Išimkite ir padėkite ant vielinio tinklelio.

Sumaišykite cukrų, romo ekstraktą ir grietinėlę. Gautu mišiniu apvarvinkite arba aptepkite atvėsusius biskvitus.

Pastaba: Man tokio didumo biskvitai nepatinka. Kai neturėjau specialios formos, tešlą išlygindavau su rankomis iki ½ colio storumo. Išspausdavau 2½ colių skersmens apskritą pyragaičių formelę, perpjaudavau per pusę ir dėdavau ant paruoštos skardos.

Riešutų ir abrikosų plokštainis

Reikės:

¾ puoduko sviesto; 1 puoduko cukraus; 1 kiaušinio; 2 puodukų miltų; ¼ šaukštuko kepimo miltelių; 1 1/3 puoduko pasaldinto tarkuoto kokoso drožlių (sweetened coconut flakes); ½ puoduko kapotų graikiškų riešutų (walnuts); ½ šaukštuko vanilės ekstrakto; 1 indelio (12 uncijų) abrikosų uogienės (apricot preserves).

Dubenyje su elektiniu maišytuvu gerai išsukite sviestą. Įdėkite vanilę, kiaušinį ir vėl gerai pamaišykite. Atskirai sumaišykite miltus ir kepimo miltelius, po truputį suberkite į sviesto mišinį. Sudėkite kokoso drožles, riešutus ir gerai išmaišykite.

Gerai ištepkite sviestu arba papurškite ,,Pam Spray" 13 x 9 x 2 colių skardą arba išklokite ją sviestiniu popieriumi. Dviem trečdaliais tešlos išklokite skardą ir rankomis prispauskite prie skardos. Užtepkite uogiene. Likusią tešlą sutrupinkite ir užbarstykite ant plokštainio.

Kepkite 350 F temperatūroje apie 30–35 minutes, kol paviršius lengvai paruduos. Atvėsinkite skardoje ant vielinio tinklelio. Supjaustykite į gabaliukus.

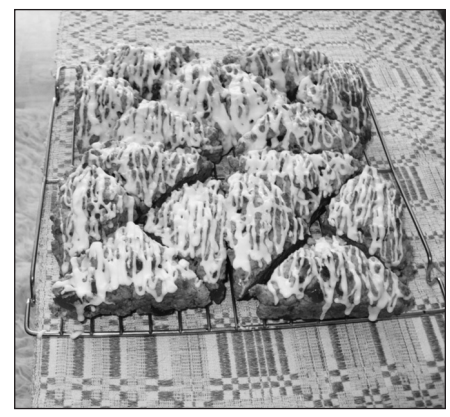

Kalėdiniai angliški trikampiai.

Artėjant šv. Kalėdoms, norėtume pasmalsauti, kokiais kalėdiniais, šventiniais kepiniais – sausainiais, pyragais, tortais, raguoliais – vaišinate savo šeimyną, giminaičius, draugus, bičiulius? Iki šv. Kalėdų liko beveik du mėnesiai. Atsiųskite mums savo mėgstamiausių (lengviausiai iškepamų, skaniausių, šventiškiausių ir pan.) kepinių receptus, o mes jais mielai pasidalinsime su ,,Draugo" skaitytojais.

Siųskite paprastu paštu: ,,Draugo" redakcija, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629 arba, jei naudojatės internetu, – redakcija@draugas.org. Siųsdami receptą nepamirškite parašyti savo vardo, pavardės ir telefono numerio, kad, kilus neaiškumams dėl recepto, galėtume susisiekti. Lauksime Jūsų receptų ir kepinių nuotraukų.

Redakcija

Patikslinimas

Mano kekso su razinomis recepte (2011 m. spalio 27 d.) įsivėlė klaida. Gaminant šį keksą reikia įdėti ir vieną sviesto lazdelę.

Taip pat noriu priminti, jog ten, kur rašoma apie pakelį kepimo miltelių, pakelį atitinka vienas kepimo miltelių šaukštelis.

Nijolė Nausėdienė

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė **Loreta Timukienė** • El. paštas: **loretatim@gmail.com**

Vyriausybė perėmė ,,Snoro" akcijas

Vilnius (ELTA) – Vyriausybė pasinaudojo Finansinio tvarumo įstatyme įtvirtinta teise ir perėmė banko ,,Snoras" akcijas visuomenės poreikiams. Tokią banko ,,Snoras" problemų sprendimo būdą Vyriausybei pasiūlė Lietuvos banko valdyba. Taip bus apsaugoti indėlininkai, sumažintos galimos valstybės išlaidos. Indėlių saugumas yra užtikrintas – iki 100,000 eurų jie yra apdrausti. Banko vadovai nušalinti, paskirtas laikinasis administratorius. Lietuvos bankas vėliausiai iki sekmadienio priims sprendimą, ką daryti toliau.

Lietuvos bankas skelbia, kad pradingo dalis banko turto. ,,Trūksta nemenkos vertės vertybinių popierių, laikytų užsienyje. Todėl banko turto vertė yra reikšmingai sumažėjusi. Apie tai pranešėme teisėsaugos institucijoms", – sakė Lietuvos banko vadovas Vitas Vasiliauskas.

,,Sprendimas perimti banką 'Snoras' priimtas įvertinus banko finansinę būklę", – sakė finansų ministrė Ingrida Šimonytė.

Laikinasis administratorius Simon Freakley, tarptautinės konsultacijų bendrovės ,,Zolfo Cooper LLP" vyresnysis partneris, paskirtas vykdyti banko ,,Snoras" stebėtojų tarybos, valdybos ir administracijos vadovų darbą. Dėl būtinybės laikinai taikyti teisės aktuose numatytas banko turto apsaugos priemones bus apsispręsta įvertinus jo finansų būklę.

Aptarti pakantumo klausimai

Vilnius (BNS) – Lietuva negali eiti į priekį, kol teisingai nesupras savo istorijos, sakė Vilniuje vykusioje Tolerancijai skirtoje konferencijoje dalyvauvusi Jungtinių Valstijų Valstybės departamento specialioji pasiuntinė kovos su antisemitizmu klausimais Hannah Rosenthal.

,,Lietuva nuoširdžiai stengiasi atsilaikyti prieš netolerancija, bet manau, kad negalima su tuo iki galo susitvarkyti ir jūs negalite eiti į priekį, kol nesuprasite savo istorijos teisingai", – sakė H. Rosenthal.

Anot JAV Valstybės departamento atstovės, Lietuvai suprasti savo istoriją gali padėti ir tai, kad kartu su sunaikinta žydų bendruomene ji neteko ir didelės dalies savo kultūros.

,,Lietuvoje žydų bendruomenė buvo gyvybinga, jai sekėsi, ji buvo gerbiama. Ji sudarė 30 proc. Vilniaus, ir staiga kažkas atsitiko. Tai nebuvo tik Vokietijos okupacija, žmonėms kažkas atsitiko. Aš suprantu, kodėl žmonėms sunku tai suvokti", – kalbėjo ji.

,,Visa tai yra svarbios pamokos, padedančios Lietuvai ir kitoms šalims suprasti savo istoriją, gedint to, ko jie neteko – ne tik to, ką jie padarė ankstesnio režimo metu. Išnyko didelė kultūros dalis ir, manau, kad ši Vyriausybė, premjeras Andrius Kubilius, daro didžiulį darbą, sakydamas 'Man nerūpi, ką žmonės galvoja – tai labai svarbu Lietuvos ateičiai'", – sakė H. Rosenthal.

Lietuvoje vykusioje konferencijoje, skirtoje Tarptautinei tolerancijos dienai, aptarta saviraiškos laisvė totalitarinio režimo sąlygomis, antisemitizmo, ksenofobijos, rasizmo ir kitų diskriminacijos formų problema šiuolaikinėje visuomenėje bei tikėjimo laisvė.

Lietuvoje lankėsi Estijos prezidentas

Vilnius (ELTA) – Estijos prezidentas Toomas Hendrik Ilves sako, kad euras funkcionuoja sėkmingai ir negali būti kaltinamas dėl atskirų euro zonos valstybių problemų, tačiau spaudoje jis dažnai pateikiamas kaip pagrindinė finansinių problemų priežastis, nors taip nėra. Taip, pasak kaimyninės valstybės vadovo, tik kuriamas blogas euro įvaizdis visuomenėje.

Pasak T. Ilves, jei, tarkime, Graikija paliktų euro zoną, jos vietinės valiutos nuvertėjimas, lyginant su euru, būtų didžiulis. Graikija nebegalėtų įvykdyti savo finansinių įsipareigojimų, ir tai jai sukeltų didžiulių ekonominių problemų, kurios paveiktų visą Europą.

Savo kolegai iš Estijos, besilankančiam Lietuvoje, pritarė ir mūsų šalies prezidentė Dalia Grybauskaitė. Pasak jos, problemos, iškylančios Europai – ne euro zonos krizė, bet neatsakingai atskirų euro zonos valstybių vykdytos ekonominės ir finansų politikos pasekmė. D. Grybauskaitės, teigimu, reikėtų galvoti apie griežtesnes sąlygas visiems euro zonos nariams, kad ateityje nepasitaikytų atvejų, kai viena šalis privalo gelbėti kitą dėl jos neatsakingos fiskalinės politikos.

Prezidentė teigė nenorinti spėlioti, ar Lietuva euro zonos nare taps greitai, ar ne, sakydama, kad tai priklausys nuo konkrečių aplinkybių. Jos teigimu, neabejotina tik tai, kad Europa privalo išmokti šios krizės pamokas ir po jos euras ir euro zona turi tapti kitokia.

Vilnius (ELTA) – Seimo parodų galerijoje pristatyta Baltijos asamblėjos 20-mečiui paminėti skirta fotografijų paroda. Kartu su šiuo renginiu vyko ir tradicinis kasmetis medalių įteikimas. Apdovanojimai nuo 2002 m. teikiami Baltijos asamblėjos nariams ir kitiems asmenims už ypatingas pastangas siekiant Baltijos regiono vienybės ir bendradarbiavimo. **ELTA** nuotr.

JAV prezidentas atvyko į Australiją stiprinti saugumo ryšių

Per susitikimą su JAV prezidentu B. Obama Australijos ministrė pirmininkė J. Gillard pranešė, kad Australija sutiko į šalį priimti JAV jūrų pėstininkus. **EPA** nuotr.

Canberra (BNS) – JAV prezidentas Barack Obama lankosi Australijoje, siekdamas sutvirtinti jau 60 metų gyvuojančią abiejų šalių saugumo sąjungą naujajame šimtmetyje, kurį žymi Kinijos iškilimas.

Prezidentas į Canberra atskrido iš gimtųjų Havajų, kur jis pirmininkavo viršūnių susitikimui, išplėtusiam parengiamąsias derybas dėl naujos Ramiojo vandenyno regiono prekybos sutarties.

JAV ir Australiją sieja glaudūs draugiški ryšiai ir per B. Obama viešnagę Australijoje paskelbtas jo pranešimas apie stiprinamą abiejų šalių karinį bendradarbiavimą.

Australijos premjerė Julia Gillard paskelbė, kad Washington ir Canberra stiprinant savo karinę sąjungą, JAV nuo 2012 m. vidurio į Šiaurės Australiją atsiųs jūrų pėstininkus. J. Gillard teigimu, kitąmet atvyks apie 250 JAV karių, o galiausiai jų skaičius pasieks 2,500. Manoma, kad tokiu būdu siekiama atremti didėjančią Kinijos įtaką. Tuo tarpu B. Obama pareiškė, kad JAV ,,didina įsipareigojimus visame Azijos ir Ramiojo vandenyno regione, neišskiriant Kinijos".

B. Obama, kuris siekia atnaujinti saugumo politiką Azijoje, kai JAV siekia užbaigti karus Irake ir Afganistane, nori pabrėžti svarbius ekonominius ir strateginius ryšius tarp Australijos ir Jungtinių Valstijų.

V. Putin paskirta Kinijos taikos premija

Beijing (BNS) – Kinijos akademikai Rusijos ministrui pirmininkui Vladimir Putin skyrė Konfucijaus taikos premiją, kuri yra Nobelio taikos premijos atitikmuo. Anot premijos skyrimo organizacinio komiteto, V. Putin nugalėjo tokius kandidatus kaip Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir Kinijos žemės ūkio mokslininkas Yuan Longping. Organizacinis komitetas apie premiją paskelbė likus dviem dienoms iki Nobelio taikos premijos laureato paskelbimo.

Konfucijaus premija buvo įsteigta praėjusiais metais, Beijing pasipiktinus Nobelio taikos premijos skyrimu įkalintam Kinijos disidentui Liu Xiaobo. Konfucijaus taikos premija V. Putin skirta todėl, kad jis prieštaravo NATO planui bombarduoti Libiją, ir tai buvo ,,išskirtinis šių metų poelgis saugant taiką pasaulyje".

Apdovanojimų iškilmės vyks gruodžio 9 d. Beijing – dieną prieš Nobelio taikos premijos įteikimą Osle. ,,Manau, kad Nobelio taikos premija labai nutolo nuo taikos, – pareiškė organizacinio komiteto atstovas. – Vakarų vertybės nėra tobulos, ir būtina alternatyva."

JAV laikosi savo nuostatos

Washington, DC (BNS) – Washington nesuteiks Maskvai jokių įstatymiškai pagrįstų garantijų dėl Europos priešraketinio skydo, nes Rusija nėra įtraukta į JAV vadovaujamą NATO projektą, pareiškė JAV valstybės departamento pareigūnė.

Naujoji JAV valstybės sekretorės patarėja politiniais klausimais Wendy Sherman teigė, jog skydas yra skirtas apginti NATO nares nuo tokių šalių kaip Šiaurės Korėja ir Iranas, kurios turi balistinių raketų. Ji dar kartą patvirtino, kad skydas nebus nukreiptas prieš Rusiją. W. Sherman, kuri taip pat žinoma kaip Šiaurės Korėjos žinovė ir specialioji įgaliotinė nesutarimams spręsti, praėjusią savaitę lankėsi Maskvoje ir su Rusijos pareigūnais aptarė dvišalius santykius bei priešraketinę gynybą.

Pasak W. Sherman, JAV supranta Rusijos susirūpinimą ir gali Rusijai suteikti politinį palaikymą dėl šio klausimo. Be to, JAV sutinka leisti Rusijos specialistams su savo technika atlikti pirmuosius Europos priešraketinio skydo bandymus 2012 m. W. Sherman išsakė viltį, jog abi pusės anksčiau ar vėliau priims sprendimą, kuris tiks ir Rusijai, ir JAV.

Apšaudyti Baltieji rūmai

Washington, DC (BNS) – Vienas Baltųjų rūmų išorinis langas buvo apgadintas, kai į jo neperšaunamą stiklą pataikė kulka, o dar viena buvo rasta netoliese, pranešė JAV Slaptoji tarnyba.

Už JAV prezidento ir kitų aukšto rango pareigūnų saugumą atsakinga tarnyba pradėjo tyrimą po įvykio lapkričio 11 d., kai netoli Baltųjų rūmų pasigirdo šūviai, sakoma jos pranešime.

Vėliau Slaptoji tarnyba nustatė, jog į Baltuosius rūmus buvo šauta iš už 700–800 metrų, taip pat išdavė leidimą suimti 21 metų įtariamąjį Oscar Ortega-Hernandez. Baltiesiems rūmams kulkų padaryta žala nebuvo įvardyta.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė **Loreta Timukienė** • El. paštas: **loretatim@gmail.com**

LIETUVA

Druskininkai (ELTA) – Druskininkai yra didžiausią pažangą padaręs Lietuvos kurortas, kuris iš pasienio regiono tapo svarbiu turizmo centru. Investicijos į šiuolaikišką turizmo infrastruktūrą – modernius SPA centrus, sanatorijas ir gydyklas, aukšto lygio pramogų centrus, slidinėjimo trasas ir vandens parką – padeda pritraukti didelius turistų srautus. Šį sėkmės modelį gali perimti ir kiti Lietuvos kurortai, pabrėžė prezidentė Dalia Grybauskaitė, apsilankiusi Druskininkų gydykloje ir naujajame žiemos pramogų komplekse. Šalies vadovės teigimu, sveikatos turizmas yra perspektyvi sritis Lietuvai, turinčiai gamtinių gydomųjų išteklių ir gilias kurortinio gydymo tradicijas. **ELTA** nuotraukoje – žiemos pramogų komplekse ,,Snoras Snow Arena" prezidentė išbandė sniego motociklą.

Apie AB Klaipėdos jūrų krovinių bendrovės KLASCO ketinimus statyti dujų terminalą jau kalbama visu rimtumu. KLASCO norimo statyti suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalo Smeltės pusiasalyje pajėgumas per metus būtų 3 mlrd. kubinių metrų. Lietuva šiuo metu suvartoja maždaug tokį kiekį dujų, iš jų 1,3 mlrd. kub. metrų tenka susivienijimui ,,Achemos grupė". Nagrinėjamos kelios KLASCO terminalo atsiradimo Smeltės pusiasalyje vietos. Jeigu nebus kliūčių, šis terminalas turėtų būti pastatytas 2015–2016 m. Taigi pietinėje uosto dalyje atsirastų ne vienas, o du SGD terminalai, turint omenyje ir tą, kurį prie Kiaulės nugaros įpareigota pastatyti AB ,,Klaipėdos nafta". Jie būtų vos ne vienas šalia kito. Klaipėdos valdžia domėjosi, ar planuojamų terminalų užsakovai atsižvelgia į vieni kitų planus.

***

Kontrolinis ,,Snaigės" akcijų paketas parduotas stambiai Rusijos komercinių šaldytuvų gamintojai bendrovei ,,Polair". Pasak ,,Snaigės" generalinio direktoriaus Gedimino Čeikos, bendrovės akcijų pardavimas bendrovei ,,Polair" bus naudingas tiek ,,Snaigei" , tiek pačiam ,,Polair". ,,Polair" yra žinoma ir turinti savo svorį rytų rinkose komercinių šaldytuvų gamintoja. ,,Polair" sumokės 12. 800,000 EUR, t. y. po 0,5397 EUR už vieną paprastąją vardinę bendrovės akciją. ,,Snaigė" yra vienintelė buitinių šaldytuvų gamintoja Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse. Įmonė gamina aukštos kokybės įvairių modelių šaldytuvus, šaldiklius ir jų atsargines dalis. Daugiau nei 95 proc. produkcijos įmonė eksportuoja į Vakarų, Rytų ir Vidurio Europą. Šiuo metu savo produkciją įmonė parduoda daugiau nei 40 šalių. ,,Snaigės" įmonių grupėje dirba daugiau kaip 600 žmonių.

***

,,Sodros" biudžeto deficitas šiemet sausį–spalį buvo 1,889 mlrd. litų – 25 proc. mažesnis negu tuo pačiu laiku pernai. Per 10 šių metų mėnesių ,,Sodros" biudžetas gavo 8,889 mlrd. litų pajamų – 2 proc. daugiau, nei planuota ir 6 proc. daugiau, nei per tą patį laikotarpį pernai. Didžiausią ,,Sodros" biudžeto išlaidų dalį sudarė pensijų socialinis draudimas, kuriam per 10 šių metų mėnesių priskaičiuota 6,383 mlrd. litų, išlaidos ligos ir motinystės socialiniam draudimui buvo 1,223 mlrd. litų.

***

Per ateinančius 12 mėnesių didelė bankroto galimybė numatoma 2,1000 įmonių – 3 proc. iš veikiančių juridinių asmenų. Labiausiai pažeidžiamos nedidelės įmonės, užsiimančios nekilnojamojo turto, statybų ir apgyvendinimo bei maitinimo verslu, kurių akcininkai yra savo turtu laidavę bankams už prisiimtas paskolas. Šiemet dažniausiai bankrutavo fizinių asmenų valdomos įmonės. Per 10 šių metų mėnesių bankrutavo 1,123 įmonių, 17 proc. mažiau nei pernai tuo pačiu metu. Tačiau šiemet dažniau bankrutavo įmonės, kurios veikė 10 ir daugiau metų. Didžiosios dalies bankrutavusių įmonių finansinė padėtis buvo prasta jau ne pirmus metus.

Vilnius (ELTA) – Vilniaus troleibusų parkui švenčiant 55-erių metų jubiliejų, pristatytas pirmas Vilniuje surinktas troleibusas. Surinkti troleibusai yra 30–50 proc. pigesni, nei perkami. Vieno sostinėje surinkto troleibuso kaina – apie 720,000 litų. Dalys gabenamos iš keturių šalių – Baltarusijos, Čekijos, Lenkijos ir Vokietijos. Iki šių metų pabaigos Vilniuje planuojama surinkti du naujus troleibusus, kurie simboliškai bus pavadinti ,,Amber". Planuojama, kad pirmieji du žemagrindžiai Vilniuje surinkti troleibusai į sostinės gatves išriedės kitų metų sausį.

ELTA nuotr.

PASAULIS

Naujausi ūkio augimo duomenys rodo, kad euro zona grimzta į recesiją, teigia žinovai. To priežastis – užburtas vyriausybių išlaidų karpymo ir kritusio namų ūkių vartojimo bei mažėjančio bankų skolinimo ratas. Europos Sąjungos (ES) duomenimis, skolų prislėgtos 17 šalių vienijančios euro zonos ekonomikos augimas liepos–rugsėjo mėn. siekė vos 0,2 proc. Vokietijos kanclerė Angela Merkel pareiškė, kad šis laikotarpis Europai gali būti sunkiausias nuo Antrojo pasaulinio karo laikų. Ji taip pat pridūrė bijanti, kad jeigu žlugs euras, žlugs ir Europa, ir pažadėjo padaryti viską, kad užkirstų tam kelią.

***

Susiklosčius sunkiai finansinei padėčiai Rusija pasirengusi teikti Europai praktinę pagalbą, pirmiausia – per Taptautinį valiutos fondą (TVF). Tai per susitikimą su Vokietijos verslininkais pareiškė Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin. Jis pabrėžė, kad Rusija turi tokių galimybių, ir pažymėjo, kad ,,Rusijos ekonomikos padėtis pakankamai stabili".

***

Kinija nededa pakankamai pastangų, kad juanio kursas sustiprėtų, teigia Jungtinių Valstijų prezidentas B. Obama. Sakydamas kalbą Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių ekonominio bendradarbiavimo viršūnių susitikimo metu, B. Obama pareiškė, kad Kinija turi laikytis tokių pačių taisyklių, kaip ir kitos valstybės, ir pridūrė, kad Kinijos valiutos politika iškreipia pasaulinę prekybą. JAV ir kitos išsivysčiusios ekonomikos jau kuris laikas kaltina Kiniją juanio nuvertinimu. Per mažas Kinijos valiutos kursas atpigina kinų prekes ir jos tampa konkurencingesnės Jungtinėse Valstijose, tuo tarpu amerikiečių prekės, priešingai, brangsta ir yra mažiau konkurencingos Kinijoje, kuri yra didžiausia eksportuotoja pasaulyje.

***

Rusijos dujų monopolininkė ,,Gazprom" trečią ketvirtį, palyginus su pernai tuo pat metu, į Europą eksportuojamų dujų mastus padidino apie 3,8 proc. Eksportas į Europą trečią ketvirtį išaugo iki 28,98 mlrd. kubinių metrų dujų. Metais anksčiau į Europą atkeliavo 27,89 mlrd. kub. m dujų.

***

Aviacijos bendrovė ,,Emirates", stambiausia oro transporto bendrovė Artimuosiuose Rytuose, užsakė iš JAV lėktuvų gamybos susivienijimo ,,Boeing" 50 keleivinių lėktuvų B777. Sandorio kaina siekia 18 mlrd. dol., šis užsakymas – didžiausias vienos lėktuvų serijos užsakymas per visą ,,Boeing" istoriją. Planuojama, kad lėktuvai B777 bus pristatomi klientams jau nuo 2015 m.

***

Nuo šiol 27 ES valstybėse, turinčiose 0,5 mlrd. vartotojų, bus galima pardavinėti tik savaime užgęstančias cigaretes. Taip tikimasi sumažinti gaisruose, kylančiuose dėl neatsargaus rūkymo, žūvančių žmonių skaičių. Tokios taisyklės jau galioja Jungtinėse Valstijose, Kanadoje ir Australijoje. Šie pakeitimai nebus taikomi cigarams.

***

Jungtinių Valstijų automobilių susivienijimas „Ford Motor" pranešė, kad dėl išaugusių išlaidų 8 proc. sumažėjo pelnas. Ambicingi ,,Ford" plėtros Azijoje planai ir lūkesčiai vėl įsigalėti JAV prabangių automobilių rinkoje pakenkė antro ketvirčio pelnui, nes išaugusios išlaidos užgožė didėjančius pardavimus. ,,Ford" per antrą metų ketvirtį uždirbo 2,4 mlrd. JAV dol., tai yra 8 proc. mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu praėjusiais metais, kai susivienijimo pelnas siekė 2,6 mlrd. JAV dol.

***

Įsigaliojus taisyklėms, kurias patvirtino Europos Parlamentas, bus sunkiau pasipelnyti iš valstybių nemokumo rizikos. Šios taisyklės reglamentuos kredito rizikos apsikeitimo sandorius bei skolintų akcijų ir obligacijų pardavimo sandorius. Tai dalis ES atsako į finansų krizę. Naujos taisyklės sugriežtins prekybą skolintais vertybiniais popieriais ir kredito rizikos apsikeitimo sandorius.

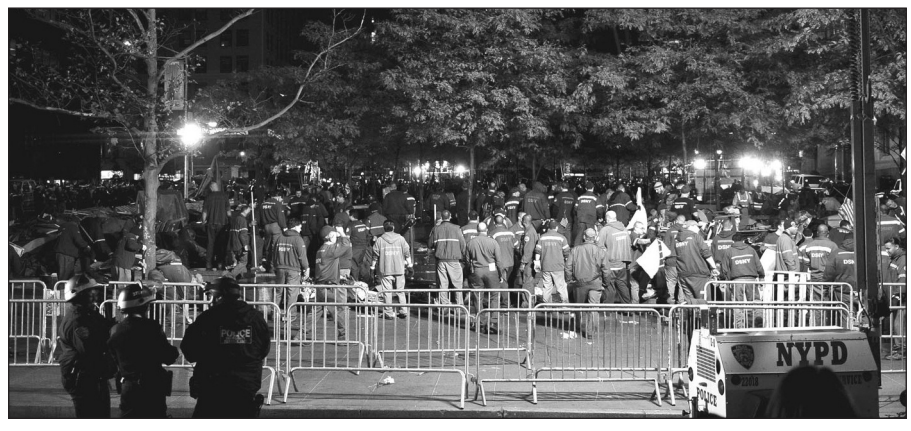

New York (BNS) – New York miesto policija surengė netikėtą operaciją, išvaikydama aštuonias savaites trukusią demonstraciją ,,Užimk Wall Street" (Occupy Wall Street). Per valandą aikštėje protestuotojų beveik neliko – dauguma jų išsivaikščiojo, dešimtims kitų policininkai surišo rankas plastikinėmis juostelėmis ir sukėlė į policijos sunkvežimius ir autobusus. Pareigūnai nugriovė palapines, pastatytas Zuccotti parke Manhattan. Panašios stovyklos pastarosiomis dienomis buvo panaikintos keliuose kituose miestuose, įskaitant Denver, Portland ir Oakland. Amerikiečių protestai ,,Užimk Wall Street", prasidėję New York rugsėjo 17 d., greit persimetė į kitas šalis. Panašios akcijos vyko Italijoje, Vokietijoje, Švedijoje, Didžiojoje Britanijoje, Australijoje, Filipinuose ir Naujojoje Zelandijoje. **EPA** nuotr.

Muzika, nežinanti nei sienų, nei laiko ribų

RAMUNĖ LAPAS

Lapkričio 12 d. Lietuvos Nacionalinėje filharmonijoje prasidėjo II Vilniaus fortepijono muzikos festivalis, skirtas Ferenc Liszt gimimo 200-osioms ir Mikalojaus Konstantino Čiurlionio mirties 100-osioms metinėms pažymėti. Pradžios koncerte šeštadienį sausakimšoje Filharmonijos salėje du Liszt koncertus atliko festivalio sumanytoja ir meno vadovė profesorė Mūza Rubackytė, Lietuvos nacionaliniam simfoniniam orkestrui dirigavo svečias iš Šveicarijos Stefan Lano.

Staigmenos teks palaukti

Atidarymo koncerte, pavadintame ,,Uošvis ir žentas", išgirdome ištraukas iš Richard Wagner operų ,,Tristanas ir Izolda" bei ,,Niurnbergo meisterzingeriai". Programos sumanymas – sujungti milžinus, Wagner ir Liszt. Spaudos konferencijoje lapkričio 9 d. dirigentas Stefan Lano sakė, kad tai padaryti nebuvo sunku, nes kompozitoriai ne tik giminiavosi (Wagner buvo Liszt dukters Cosima vyras), bet ir kūrybiškai darė įtaką vienas kitam. Jis pastebėjo, kad būtent Lisztas 1867 metais įsimintinai Wagner operos scenai – Izoldos mirties epizodui – davė pavadinimą ,,Liebestod". Taip pat priminė, jog 2013 metais švęsime ir Wagner 200 metų gimimo sukaktį.

Su Mūza Rubackyte JAV gimęs, Šveicarijoje gyvenantis kompozitorius ir dirigentas yra koncertavęs jau ne kartą – ne tik Lietuvoje, bet ir kitur pasaulyje. Vienas paskutiniųjų įspūdingų pasirodymų įvyko garsiajame ,,Teatro Colon'' Buenos Aires – kartu su Argentinos Nacionaliniu simfoniniu orkestru jie atliko Pirmąjį ir Antrąjį Liszt koncertus. Spaudos konferencijoje maestro papasakojo ir apie sukrėtimą, kurį jam teko patirti Argentinoje – jis buvo apvogtas. Trys vyrai išstūmė jį iš automobilio ir nurūko su visais daiktais, tarp kurių buvo ir ką tik užbaigto fortepijoninio koncerto rankraštis. Dingo vienintelis naujo kūrinio egzempliorius – kopijos padaryti nespėta. Koncertas, parašytas Mūzai, turėjo nuskambėti per Vilniaus festivalio atidarymą. Lano teigė jau susitaikęs su praradimu ir netrukus sėsiąs rašyti kitą koncertą. Viliasi, kad geresnį, bet tuo pačiu – ir agresyvesnį!

Festivalis tampa tradicija

Filharmonijos generalinė direktorė Rūta Prusevičienė pasidžiaugė, kad 2009 metais surengtas lyg ir proginis, vienkartinis Lietuvos tūkstantmečiui bei ,,Vilniui – Europos kultūros sostinei" skirtas festivalis tampa tradiciniu ir sulaukia tokio didelio tarptautinio dėmesio. Ji sakė, kad tai, be abejo, didžiulis meno vadovės nuopelnas, kuri ,,savo asmenyje jungia ne tik pianistę, pedagogę, vadybininkę, bet ir daug kitų talentų". ,,Įdomu tas mintis pagauti ir padėti įgyvendinti", – kalbėjo Prusevičienė. Anot direktorės, Mūza pati kiekvieną dieną užsiima festivalio organizavimu, todėl nenuostabu, kad į koncertus atvyksta ir žymios pasaulio žiniasklaidos asmenybės – fortepijoninės muzikos recenzentai iš Vokietijos, Anglijos, Ispanijos, Prancūzijos, Rusijos, Japonijos. ,,Mūzos pažinčių ir įtakos dėka, – pažymėjo Prusevičienė, – žymūs pasaulio atlikėjai festivalyje dalyvauja daug kartų sumažinę savo honorarą."

Mūza Rubackytė ir Stefan Lano. **Dmitrij Matvejev** nuotr.

Smuikas vietoj šautuvo

Nuolat po pasaulį skraidanti ir koncertuojanti tiek muzikiniuose centruose, tiek ir kultūros periferijoje Rubackytė puikiai suvokia svarbią klasikinio meno skleidėjo misiją. Vasaros pabaiga, rudens pradžia pianistei buvo labai įtemptos. ,,Vien rugsėjo mėnesį į lėktuvą teko lipti 19 kartų, o kartu su rugpjūčiu susidarytų net 27!", – sakė ji. Visi metai buvo vaisingi. Keliauta po Europą ir gerokai toliau nuo jos: JAV, Meksiką, Peru, Kolumbiją, Argentiną, Japoniją. ,,Po koncerto yra galimybė pabūti dieną kitą ir pamatyti, kokia mūsų žemė graži. Tai man didelis dvasinis penas", – teigė moteris. Vienintelė lietuvė pianistė, laimėjusi Liszt konkursą, Rubackytė sako, kad Liszt turi pasisekimą visur. ,,Man teko būti miestelyje Kolumbijos kalnuose, – pasakojo ji, – universitetiniame miestelyje, kur daug studentų. Bet vis tiek atskridusi galvojau, ką aš čia darau. Tačiau salė buvo perpildyta, ir niekada dar tiek aš neišdalinau autografų ir tiek nesifotografavau." Ši kelionė buvusi Kolumbijos banko, kitų įstaigų bei atskirų asmenų (tarp jų – garsaus dailininko Fernardo Botero) remiamos programos ,,Smuikas vietoj šautuvo" dalis – taip šalyje bandoma kovoti su dideliu nusikalstamumu. Vaikai nemokamai gauna smuikus, mokomi muzikos – tikima, kad kultūra gali daug, net ir pakeisti šautuvą.

,,Listomanija" Lietuvoje

Mūzos žodžiais, 200 metų Liszt gimimo šventimas pasaulyje buvo labai iškilmingas, ir tos ,,listomanijos" dvasią ji norėjo atnešti į Lietuvą. Vilniuje šventė prasidėjo meistriškumo kursais Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Juos Akademijos studentams bei M. Rostropovičiaus labdaros ir paramos fondo stipendininkams kartu su pačia Rubackyte surengė žymūs trijų aukštųjų mokyklų profesoriai: Grigory Gruzman (Vokietija), Balazs Szokolay (Vengrija) ir Denis Pascal (Prancūzija). ,,Pasikvietėme autoritetingus Liszt žinovus iš tų miestų, kurie buvo svarbūs kompozitoriaus gyvenime – Veimaro, Budapešto ir Paryžiaus", – pasakojo pianistė. Meistriškumo kursus vainikavo nuostabus profesorių koncertas ,,Piano.lt" salėje. Fondo Lietuvoje stipendininkai – Ignas Maknickas, Guoda Indriūnaitė, Neringa Valuntonytė ir Kristina Annamukhamedova – kartu su Mūzos globojamais jaunais pianistais iš Azerbaidžano Narmin Najafli ir Rustam Zeynalov pasirodė jaunųjų atlikėjų koncerte Filharmonijoje sekmadienį, lapkričio 13 d.

Pati Mūza Liszt jubiliejinius metus pažymėjo ne tik gausiais koncertais, bet ir darbu tarptautinėse Liszt asociacijose, taip pat nusifilmavo dviejuose kompozitoriui skirtuose filmuose New York ir Paryžiuje. Vienas jų neseniai buvo parodytas per bendrą vokiečių-prancūzų televizijos stotį ,,ARTE".

Dvi savaitės puikios muzikos

Festivalio meno vadovė sakė, kad renginio struktūra išlaikyta ta pati, kaip ir pirmajame festivalyje. Du simfoniniai koncertai – atidarymo ir uždarymo. Tarptautinio konkurso laureato grupėje šįkart – gala vakaras. Šiemet buvo trys tarptautiniai Liszt pianistų konkursai: Veimare, Utrechte ir Budapešte, o lapkričio 16 d. koncerte, pavadintame ,,Tarptautinis turas. Liszto naktis 2011", matysime jų nugalėtojus: Gabor Fark iš Vengrijos, Masataka Goto iš Japonijos ir Alexander Ullman iš Jungtinės Karalystės. Koncerte, skirtame iškiliam jaunam menininkui, šįkart – Lukas Geniušas. Jo programa lapkričio 25 d., kurioje skambės Liszt amžininko ir draugo Fryderyk Chopin sonatos, gavo pavadinimą ,,Trys gyvenimo tarpsniai". Chopin, Liszt ir Čiurlionį lapkričio 19 d. skambins argentinietis Nelson Goerner, kuris atliks keturis Čiurlionio preliudus. Liszt ir Čiurlionį interpretuos ir lietuvių pianistai – Rūtos ir Zbignevo Ibelhauptų fortepijoninis duetas lapkričio 20 d. programoje ,,Metamorfozės". Prancūzų pianistas Yves Henry lapkričio 23 d. rečitaliui, pavadintam ,,Sukryžiuotos dedikacijos", pasirinko kūrinius, kuriuos kompozitoriai skyrė vienas kitam: Chopin – Schumann, Schumann – Chopin, Schumann – Liszt ir pastarasis – Schumann.

Pabaigai – legendinė dvikova

Kaip sakė Filharmonijos direktorė, sukurti koncertams *motto* buvo festivalio meno vadovės mintis. Bene labiausiai intriguojantis yra baigiamojo koncerto pavadinimas: ,,Legendinė dvikova". Rubackytė sakė, kad už to slypi ištisa istorija. Kaip žinia, Liszt buvo įsimylėjęs grafienę Marie d'Agoult, kuri paliko savo šeimą ir 1835 m. su Liszt apsigyveno Šveicarijoje. Netrukus iš Paryžiaus į Ženevą pradėjo eiti laiškai – Prancūzijos sostinėje garsiajam pianistui atsirado varžovas – Sigismond Thalberg. Iš tikrųjų 1936 metais Paryžius buvo pasidalinęs: vieni labiau mėgo Thalberg skambinimą, kiti – Liszt. Spauda dar labiau kurstė ugnį, ir štai viename privačiame salone 1837 m. pavasarį buvo surengta muzikinė ,,dvikova", o po jos paskelbtas garsusis nuosprendis: ,,Thalberg yra geriausias pianistas, o Liszt – vienintelis." Festivalio pabaigos koncerte lapkričio 26 d. ,,Legendinę dvikovą" atkurs pianistas iš Italijos Francesco Nicolosi. Rubackytė tą vakarą skambins retai girdimą Ludwig van Beethoven-Ferenc Liszt kūrinį fortepijonui ir orkestrui ,,Atėnų griuvėsiai", Lietuvos Nacionaliniam simfoniniam orkestrui diriguos Robertas Šervenikas.

Anaís laikais

PRANĖ ŠLUTIENĖ

Nr. 2

Taip mes atveždavome savo giminėms po dvi poras džinsų, kuriuos Lietuvoje gana brangiai parduodavo. Trečia džinsų pora – lagamine. Kelnes, su kuriomis atvažiuodavome, irgi palikdavome. Muitininkė peržiūrėjo mano daiktus, sujaukė juos, ypač daug klausinėjo apie mano vežamas vaikiškas sukneles ir joms pritaikytas kojinytes su gėlytėmis. Vis klausė, kam tokius drabužius vežu, pridūrusi, jog pas juos yra visokiausių suknelių. Į tai aš atsakiau klausimu: o ar pati nebuvote maža mergaitė ir ar nenorėdavote gauti dovanų? Jaučiausi taip, tarsi mano kraujo spaudimas būtų pakilęs iki 250. Mūsiškiai kantriai laukė, gurkšnodami Briuselio oro uoste nusipirktą konjaką, kurį vežė neva pavaišinti apsilankiusius viešbutyje svečius. Gurkštelėjau ir aš – vienas karas laimėtas.

Stebiu kitą moterėlę – sudėjusi rankas, lyg būtų bažnyčioje, kažin ką maldauja muitininkės. Po šios – dar du žmonės. Taip praėjo šešios laukimo bei stovėjimo valandos. Nuovargis – neišpasakytas.

Viešbutyje

Lagaminus susinešėme iki autobuso, kuris nuvežė mus į „Maskvos" viešbutį. Paskyrė kambarius: po du žmones į vieną. Mudvi su Virginija pasidėjome daiktus ir nusileidome liftu vakarieniauti. Dauguma gėrėme arbatą iš rusiškų samovarų, valgyti nesinorėjo. Po tokios vakarienės grįžome į savo kambarius išsimiegoti, nes kitą rytą mums buvo suorganizuota išvyka po Maskvą, po jos pietūs ir pagaliau skridimas į Vilnių. Vilniuje turėtumėme būti apie ketvirtą valandą.

Pusryčiai – kaip pusryčiai, tik keista, kad vienam žmogui paskirta tik po vieną kiaušinį, ant kurio su pieštuku buvo užrašyti data ir numeris. Išgėriau kavos ir paprašiau antro puoduko. Man atsakė, kad jau gavau savo 75 gramus. Tiek to, apsieisiu ir be antro kavos puoduko. Nors mes, amerikonai, ir labai mėgstame po antrą kavos puoduką išgerti. Kas tie 75 gramai!

Išvyka po Maskvą

Išėję iš viešbučio, pamatėme nuostabų paminklą – nepakartojamą skulptūros skrydį į erdvę Gagarino garbei. Per naktį juk nepastatė, bet taip buvome išvarginti, kad nepastebėjome. Pakeliui į oro uostą aprodė miestą. Rytas buvo apsiniaukęs, prasidėjo šlapdriba. Pagalvojome, kad toks pats oras bus ir Vilniuje. Miestas niūrus, žmonės apsimūturiavę, ir vyrai, ir moterys – su kepurėmis, apsiavę ilgais arba guminiais batais. Pravažiuodami didesnes aikštes matėme spalio 7 dienai – Pergalės šventei – skirtus pasiruošimus. Gidė išdresiruotai ir su pasididžiavimu papasakojo apie ateinančią didingą žmogaus išlaisvinimo šventę. Abiejose kelio pusėse buvo matyti daugiaaukščiai monolitiniai namai. Kambariai apšviesti jokiais šviestuvais neuždengtų lempučių. Arčiau oro uosto – sukrypę ir pūvantys vieno aukšto mediniai nameliai, menki buvusios nuosavybės ženklai. Juose dega šviesa, vadinasi, žmonės dar gyvena. Pakeliui vien tik skurdas, nesimato nė vieno žmogaus. Mus aplenkė tik žiguliukai.

Lėktuve

Atvežė į pirmąjį oro uostą, skirtą vitinėms kelionėms. Buvome susodinti į autobusą: mus, užsieniečius, pasodino priekyje, vietinius – už poros tuščių sėdynių. Pristatė prie laukiančio lėktuvo. Lėktuve irgi buvome atskirti nuo vietinių, mes sėdėjome priekyje, o jie, irgi skrendantys į Vilnių, gale.

Lėktuve skamba „Boney M" muzika. Dainuojama apie Rasputiną, liaudies žmogų, ir jo aferas su cariene („Ra, Ra, Rasputin, lover of the Russian queen"), taip pat apie jo nepaprastą draugystę su žydais. Pirmą kartą juos išgirdau 1979 metais Italijoje. Šioje šalyje buvo išleista ir jų kasetė. Deja, ansamblis nebuvo įsileistas į JAV. Šios muzikos klausėmės pusantros ar dvi valandas – tiek truko kelionė į Vilnių.

Lėktuvo salonas nuskuręs. Prie staliuko sėdėjome Virginija Lapie, dr. Byla ir aš. Kalbamės, geriame konjaką iš vaistams skirtų plastikinių stikliukų (juos buvo pasiėmusi Virginija), švenčiame, kad jau pagaliau skrendame į Vilnių. Juokaujame, ar šis apskuręs lėktuvas iš viso pasieks Vilnių. Mus pavaišina obuolių sultimis popieriniuose puodukuose.

Pagaliau – Vilniuje

Pagaliau leidžiamės Vilniaus oro uoste. Neramu, nes nežinome, kas laukia ir ar laukia, kas bus toliau ar, kaip ir iki šiol, mus lydės žmogaus nuvertinimo jausmas? Juk šaltasis karas paliko savo pėdsakus. Man ir Virginijai – pirmas apsilankymas tėvų krašte.

Iš anksčiau Lietuvoje apsilankiusių žmonių girdėjome apie sekimus, ypač atvykusių iš užsienio lietuvių. Kaip mes perspėdavome pas mus Amerikoje besilankančius apie galimą šnipinėjimą, taip jie dabar perspėjo mus. Kai kurie pažįstami menininkai, rašytojai ir giminės iš Lietuvos įspėdavo ir patardavo, kaip elgtis. Dabar po tiek metų atskleidžiami faktai, kad tiek mes, tiek jie, gyvenę Lietuvoje, buvome teisūs.

Atvykę į skurdžiai atrodantį Vilniaus oro uostą, dar kartą turėjome pereiti muitinę, dar kartą tikrino, ar nevežame kontrabandos iš tos prakeiktos Amerikos. Kad tik nebūtų per daug lauktuvių mūsų giminaičiams, juk Sovietų Sąjungos visko yra sočiai! Išėjusius iš oro uosto mus pasitiko minia žmonių, giminių: su gėlėmis, šampanu, saldainiais, tortais.

Pirmos kelionės metu Vilniaus oro uoste susipažinau tik su Vilniuje gyvenančiais giminaičiais: su tikru pusbroliu Kęstučiu Kilikevičiumi, jo žmona Teodora ir vaikais Mindaugu ir Jurga.

Bus daugiau.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

www.draugas.org

PADĖKA

Jūsų nuoširdaus ir dosnaus atsiliepimo į prašymą paremti Kristinos Petrauskaitės studijas Lietuvoje dėka, pirmo semestro mokestis už mokslą ir išlaidos Lietuvos teatro ir muzikos akademijoje buvo pilnai padengtos.

PARAMOS PAJAMOS

Koncertas 2011/8/21 $1,640.

Aukos $2,045: $20 B. Astašaitienė; D. Komer; R. F. Nemanis; N. Zarankaitė. $25 A. A. Butkūnai; $50 J. D. Gilvydžiai; B. Čiunkienė; V. D. Sirgėdai. $70 J. Udrienė. $100 D. Navasaitienė. $120 K. Černis. $1,500. V. R. Petruliai.

Aukos asmeniškai Kristinai $450: $200 ,,Alatėja"; $100 A. L. Rugieniai; V. T. Underiai. $50 Z. Skučienė.

Šeima: $1,500 Aldona Nemanienė; $4,000 Vytautas Petrauskas.

Aukos per „Draugas" straipsnį $1,240. $500 L. Kiršteinas. $250 dr. K. Bobelis. $200 S. Šimoliūnas. $100 A. Tamulionis; D. Jurgutienė. $50 V. R. Jonaičiai. $40 A. Osteika.

Labai branginame kiekvieno aukotojo dėmesį ir gerą širdį siekiant šio tikslo. Šeima yra sujaudinta ir labai dėkinga, kad suprantate Kristinos padėtį, kuri yra sudėtinga ir išskirtinė.

Tik Jums padedant, ji gali siekti užsibrėžto tikslo: lavinti balsą ir įgyti dėstytojos laipsnį (Muz. B. A.), o D.L.K.K. gali apsiimti rūpintis šia parama Kristinai.

Su gilia padėka,
Detroit Lietuvių kultūros klubas

„DRAUGO" PRENUMERATOS VAJUS

Naujiems prenumeratoriams taikoma 20 proc. nuolaida – metinė laikraščio prenumerata kainuoja tik 120 dol.

Užsakykite ,,Draugą" sau ir tiems, kurie jo dar neskaito. Nudžiuginkite jaunas šeimas, gimines, pažįstamus švenčių, gimtadienių ar kitomis progomis, padovanodami jiems laikraštį.

Čekius rašykite **„Draugas"** ir siųskite adresu:
4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.
„Draugą" užsisakyti saugiai ir greitai galite ir internete – www.draugas.org („PayPal" dešinėje pusėje „Sumokėti")

IEŠKO DARBO

* **Moteris** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo pakeitimuose arba darbo su gyvenimu. Moka bendrauti su žmonėmis. Tel. 708-654-2288.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel. 708-220-3202.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

PERKA

Perku arba išsinuomoju žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti. Pilnai atsiskaitau per banką. Sandorį galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Tel. **+370-616-93194**,
el. paštas: **kadugiai@gmail.com**

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

Dar apie 1941 m. Birželio sukilimą

Atkelta iš 2 psl. mirtinai kovai dėl Europos užkariavimo ir joje gyvanančių žydų išnaikinimo, o LLV stengėsi neužgauti okupanto, naiviai galvodama, kad vokiečiai, laimėję karą, paliks Lietuvą ramybėje. (Beje, vokiečių karo valdžiai buvusį Lietuvos atstovą Vokietijoje pulk. J. Skirpą laikant namų arešte ir neleidus jam išvykti iš Berlyno, jo ministro pirmininko pareigos Lietuvoje atiteko tik dviračiu važinėjusiam LLV švietimo ministrui prof. Juozui Ambrazevičiui. Po šešių savaičių, naciams uždraudus LLV veiklą, okupantams niekuo neįsipareigojęs Ambrazevičius pakeitė savo pavardę į Brazaitis ir tapo pogrindžio rezistentu.)

• • •

Valiušaitis pabrėžia pokomunistinėje Lietuvoje slypintį pavojų dėl pasireiškiancio žmonių abejingumo ir visuomenės fanatizmo. Pavyzdžiui, jam didelį rūpestį kelia tokie reiškiniai kaip 2000 metais lietuvių visuomenės Vytauto Šustausko didele balsų persvara išrinkimas į Lietuvos Seimą, nors Kauno miesto savivaldybės taryba specialiu pareiškimu jį dar 1997 metais buvo pasmerkusi už kurstytojiškus pasisakymus, už išpuolius prieš žydų tautą. Šis Lietuvos vardui pražūtingas kuriozas užsienio žiniasklaidos buvo paskleistas po visą pasaulį. Dėl tautos menkos, primityvios antisemitizmo problemos suvokimo Valiušaitis kaltino Lietuvos istorikus ir žurnalistus, kad jie šia tema tyli, neauklėja visuomenės. Žurnalistas pasigedo šimtmečiais rusų priespaudos engtos tautos ugdymo, kuri praeitame šimtmetyje tik per tris dešimtmečius savarankiško gyvenimo nespėjo dar dvasiškai atsigauti. Atrodo, šia tema prieš dešimtmetį Valiušaitis beldėsi į tautą, nes tuo metu dar nebuvo išlaikyti egzaminai dėl patekimo į NATO ir į Europos Sąjungos organizacijas.

Valiušaitis pastebėjo, jog lenkams antisemitizmo ir holokausto problema taip pat yra svarbi, bet jie, priešingai nei lietuviai, šia aktualia tema daug rašo ir viešai svarsto, net ir apie aplinkybes, atvedusias prie tokio katastrofiško tautų susipriešinimo. Toks problemų rimtas nagrinėjimas yra būtinas, norint susitapatinti su šiuolaikinėmis Vakarų pasaulio vertybėmis. Beje, kalbant apie lenkus, šių metų lapkričio 1 d. ,,Draugе", straipsnyje ,,Prahos deklaracija, genocidas ir holokaustas", Vitkus užsimena apie žydų problemą vokiečių okupuotoje Lenkijoje, bet nė žodžio nepasako, kad Lietuvą irgi kamavo panašios problemos.

• • •

Kalbant apie 1940–1941 metų skaudžius įvykius, būtų prasminga atverti vienas kitam savo žaizdas, iš kurių daug kas paaiškėtų, pavyzdžiui, kodėl sutikome okupantus su gėlėmis. Žvelgdami nešališkai, suprasime, kad žmonės, atsidūrę panikoje, veikė vadovaudamiesi išlikimo instinktu. Kai kurie žydai 1940 m. birželio 15 d. sutiko sovietus ne iš meilės Stalin, kad jis nacionalizuotų jų *gešeftus*, bet iš džiaugsmo, kad neatžygiavo iš Vakarų naciai, kurie, pagal Hitler nacionalsocialistų programinėje manifestinėje knygoje „Mein Kampf" (,,Mano kova") paskelbtą ,,naujos Europos planą", būtų juos sunaikinę, nes priklausė nepageidaujamai rasei. Juk jau buvo žinoma, kad per *Kristallnacht* 1938 m. lapkričio 9 d. Vokietijoje ir Austrijoje vyko masiniai apiplėšimai, sinagogų, žydų krautuvių ir namų deginimai.

Kai kurie lietuviai 1941 m. birželio 23 d. sutiko vokiečius ne iš meilės Hitler, kad atplėšė Klaipėdą (*Memel*) nuo Lietuvos, bet iš dėkingumo vokiečių kariams, kad šie išvarė lauk komunistus, kurie per vos metus spėjo įkalinti, nukankinti, nužudyti ir nežmoniškomis sąlygomis ištremti nekaltus žmones (kai kuriais atvejais – net negimusius) į Sibirą ar kokį kitą pragarą, nes buvo nepageidaujamos kilmės ar galvosenos.

Baigiu atsakydamas į klausimą, ar Lietuva šiandien – tikrai nepriklausoma. Norint išlikti nepriklausoma, Lietuva turi priklausyti laisvės principais besivadovaujantiems, Vakarų civilizacijos vertybes išpažįstantiems kraštams, kuriems bent iki šiol pirmuoju smuiku grojo JAV. O kad tarp iš daugiau negu vienos pusės slibinų apsupta Lietuva stengiasi išlikti laisva su Amerikos užnugariu, byloja LR valdžios 2000 metais nepatvirtintas jai Seimo įbruktas kontroversiškas dokumentas ir praeitą mėnesį išreikštas Lietuvos solidarumas Izraelį svariai palaikančiai Amerikai, kartu su ja ir kitomis 12 valstybių balsuojant prieš Palestinos siekį tapti Jungtinių Tautų UNESCO organizacijos nare. Nors, kaip ir tikėtasi, didžiausią balsų persvarą gavusi, savo nepriklausomybės siekianti Palestina tapo UNESCO nare, tačiau, mano nuomone, svarbu yra tai, kad bent jau šiuo atveju Lietuva neatsuko Amerikai nugaros.

Leonidas Ragas, DDS – dantų gydytojas. Nuo 1991 m. bendradarbiauja su Kauno Medicinos universiteto Odontologijos fakultetu, nuo 1995 m. Lietuvos Stomatologų sąjungos garbės narys, „Lithuanian Mercy Lift" narys, buvęs dviejų kadencijų JAV LB Tarybos narys, priklauso Amerikos dantistų sąjungai ir Academy of Dentistry International.

Juozas Kazlauskas, gyvenantis **Waterbury, CT**, pratęsė metinę „Draugo" prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Janina Mikulionis, gyvenanti Sterling Heights, MI, kartu su metinės „Draugo" prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. auką. Labai Jums ačiū.

Ann Keraminas, gyvenanti **Rockford, IL**, pratęsdama metinę „Draugo" prenumeratą atsiuntė mums 50 dol. auką. Esame Jums labai dėkingi.

,,Tikėkime savo ateitimi"

Atkelta iš 4 psl. kultūros reikalams Rūta Kličienė papasakojo apie dabartinę Kanados lietuvių muziejaus-archyvo (KLMA) padėtį, primindama, kad KLB, teisėtai veikianti kaip Fondas kultūrai, švietimui ir labdarai, kaip ir visi fondai, turintys ,,charitable" aukojimo teises, KLMA gali remti finansiškai tik per projektus. Laukiama Krašto tarybos siūlymų, kaip muziejų toliau tvarkyti, kas galėtų tam darbui vadovauti. Savanoriškų jėgų atsiranda, kai būna tikslas, teigė Kličienė. Geras to pavyzdys buvo vasaros pradžioje su Lietuvos ambasada muziejuje surengta Čiurlionio paroda.

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos (KLJS) pirmininkas Danielius Šarūnas išvardino valdybos narius, kurių yra 14. Pernai atšvęstame KLJS 35-metyje dalyvavo per 150, iš viso sąjungoje yra daugiau kaip 250 narių.

Siūlymai

Diskutuojant dėl pranešimų kilo įvairių siūlymų. Dr. Rasa Mažeikaitė siūlė, atnaujinant KLB žinyną, paruošti ir senąjį skaitmeniniame pavidale, o naujas žinias būtinai ir fiziniame – knygos – formate. LR ambasadorė Damušytė kvietė apylinkes per ambasadą palaikyti ryšį su Užsienio reikalų ministerija, o muziejaus-archyvo klausimu siūlė bent dalį jo tūrio atiduoti Lietuvių Išeivijos institutui arba Vytauto Didžiojo universitetui Lietuvoje. Dalis medžiagos gali būti nukopijuota. Šiuo ir kitais klausimais galima būtų pasikviesti archyvistus iš Lietuvos.

Elytė Zūbis pranešė, kad pagal ,,Work and Holiday in Canada" mainų programą atvykusieji į Calgary dažnai prašo visokeriopos pagalbos, kai kurie tikisi likti Kanadoje. Ambasadorė pridūrė, kad šie mainai vyksta pagal dvišalę Kanados sutartį su Lietuva ir su kitais Europos kraštais; šiuo metu vyriausybė imasi priemonių sugriežtinti taisykles, kad nebūtų piktnaudžiaujama programa. Programa gali pasinaudoti ir Kanados (18–35 m.) lietuviai – į Lietuvą laikinai vykti dirbti arba atostogų.

KLB Toronto apylinkės valdybos vicepirmininkas Antanas Pacevičius priminė visiems nepamiršti žvilgtelėti į vietinės veiklos kalendorių (www.tevzib.com – ,,Veikla") ir taip išvengti renginių susikryžiavimo. KLB pirmininkė pridūrė, kad Toronto organizacijų pirmininkai galėtų susirinkti pasitarimui dėl metinės veiklos. Daugelyje apylinkių laukiama pasinaudoti proga pasikviesti į savo telkinius besilankančius kultūrinių programų atlikėjus arba kalbėtojus.

JAV LB atstovės pranešimas

Po pietų pertraukos suvažiavimo dalyvius JAV LB Krašto valdybos pirmininko vardu pasveikino viešnia iš JAV Sigita Šimkuvienė-Rosen. Viešnios manymu, labai svarbios yra pastangos kalbėti lietuviškai, puoselėti savo gimtąją kalbą, taip pat palaikyti ryšį su Lietuva, tautinę dvasią. Naudingi būtų jaunųjų bendruomenininkų seminarai, asmeniški naujų narių kvietimai į įvairius bendruomenės renginius. LB įstatų ir taisyklių santrauka būtų prieinamesnė šiandienos veikėjams negu ilgi seniau parašytieji. Ji pranešė apie naujai įsteigtas bendruomenės apylinkes JAV: Sarasota ir Orlando Florida valstijoje; Centrinę New Jersey; Roanoke, Virginia ir Columbus, Ohio. Šimkuvienė-Rosen siūlė į būrį priimti ir mišrias šeimas bei daryti dvikalbius pranešimus. Jos manymu, būtina ruošti pamainą dabartiniams veikėjams.

Būrelių pranešimai

Tarybos dalyviams pasiskirsčius į būrelius diskusijoms apie KLMA, kultūrą ir organizacinius reikalus, vėliau buvo pristatyti grupių siūlymai.

Dėl muziejaus-archyvo svarbiausias klausimas yra, ar laikyti jį Kanadoje, ar siųsti medžiagą į Lietuvą? Ar atskirti muziejų nuo archyvo? Trūkstant lėšų, žmonių ir nesant struktūros, pasiūlyta atlikti galimybių tyrimą (feasibility study), kuris padėtų apsispręsti, kuri kryptimi eiti. Apylinkėse turėtų būti prižiūrimas medžiagos siuntimas į muziejų-archyvą.

Diskusijose apie kultūrą paaiškėjo, kad trūksta renginių jaunimui iki 16 metų amžiaus. Reikėtų atkurti visų mėgstamą stovyklos nuotaiką renginiuose, galima būtų surengti talentų vakarus-konkursus, kurių laimėtojai dalyvautų baigiamajame pasirodyme, pvz., KLB suvažiavime. Taip pat skatinamas dalyvavimas vietiniuose etniniuose festivaliuose.

KLB 60-mečio proga galima būtų surengti ,,multimedia" parodą, kuri keliautų per visas apylinkes, kur būtų švenčiamas jubiliejus kiekvienai bendruomenei surengiant pasirodymą.

Ką reikia daryti?

Prieš užbaigiant suvažiavimą Tautos himnu, buvo priimti šie siūlymai:

• Siekiant sustiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, KLB skatins politinę ir praktinę Kanados paramą Lietuvos energetiniams iššūkiams įveikti. KLB ragins Kanadą paremti pastangas, siekiant užtikrinti, kad nesaugios branduolinės jėgainės nebūtų statomos Lietuvos pašonėje.

• KLB apylinkės skatins Kanados-Lietuvos užsienio prekybos plėtrą ir tiesiogines užsienio investicijas.

• Globalizacijos amžiuje KLB kartu su LR ambasada Kanadoje puoselės kiekvieno Kanadoje gyvenančio arba laikinai apsistojusio piliečio sąsajas su Lietuva ir lietuvybe.

• KLMA išlaikymui ir užtikrinimui kreipsis į Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentą dėl specialistų pagalbos.

• Stengiantis užtikrinti bendruomenės ateitį, KLB 60-mečio proga surengti programą, kuri supažindintų mokyklinio amžiaus jaunimą ir brėstančius jaunimo veikėjus su bendruomenės veikla (rengiant seminarus, įvairią informacinę medžiagą).

Vakare visi dalyviai džiaugėsi galimybe dalyvauti pianisto Gabrieliaus Aleknos koncerte, minint Čiurlionio mirties 100-metį.

,,Tėviškės žiburiai"
2011 m. lapkričio 1 d.

Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė – savaitraščio ,,Tėviškės žiburiai" redaktorė.

Eidamas 99 metus mirė 2011 m. lapkričio 12 d. ankstyvą rytą

A † A
LEONAS MORKŪNAS

Gimė Lietuvoje, Širvintų mieste 1913 m. kovo 23 d.

Baigiantis karui ir frontui artėjant prie Lietuvos, su Pasvalio gaisrininkų komanda pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Regensburgo pabėgėlių stovykloje, kur vėliau pradėjo dirbti amerikiečių armijoje vairuotoju paieškos tarnyboje.

1949 metais atvyko į JAV. Iki išėjimo į pensiją dirbo General Motors fabrike mechaniku. Ilgus metus gyveno Čikagoje Brighton Park, po to persikėlė į Darien, IL, kur ir mirė savo namuose globojamas žmonos Laimos.

Leonas mylėjo savo Tėvynę Lietuvą, dažnai joje lankėsi, bet taip pat mylėjo Ameriką, kraštą, kuris jam suteikė visas galimybes ir pareiškė valią atsigulti Amžinam poilsiui šioje žemėje.

Įvairiais būdais, negailėdamas savęs rėmė Lietuvoje paliktą šeimą bei gausų būrį brolių ir seserų su šeimomis. Buvo tvirto charakterio ir labai pozityvaus mąstymo.

Lietuvoje liko: dukra Danutė su vyru; sūnus Romualdas su šeima, anūkai ir proanūkiai, didelis būrys brolių ir seserų vaikų, kurie su meile ir dėkingumu prisimena savo dėdę.

Urna su velionio palaikais bus atvežta lapkričio 19 dienos rytą į Pal. Jurgio Matulaičio misijos koplyčią Lemont, kur nuo 9 val. r. vyks atsisveikinimas. 10 val. ryto bus aukojamos Mišios už a. a. Leono sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas ir palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Jaunimo kongreso alėja Dainavoje

Atkelta iš 3 psl.

Trečioji kongreso diena pradėta Stasio Lozoraičio, jaunesniojo paskaita ,,Žvilgsnis į pavergtą Lietuvą". Toliau buvo gvildenama Lietuvos ir Rytų Europos padėtis. Aptartas tautinis pasireiškimas krašte, tautinė ištikimybė svetur ir kitos temos. Baigiamajame posėdyje dalyvavo apie 700 dalyvių. Dr. Antano Sužiedėlio paskaita buvo turtinga idėjų, verčianti mąstyti, ne tik klausytis.

Nutarimuose pareikštas tikėjimas lietuvių tauta, žmonijos istorijoje turinčią savo vietą ir misiją, ypač kai pasaulio tautos suartėja bendriems žmonijos tikslams. ,,Todėl kongresas didžiuojasi visais tais lietuviais, kurie su nepalaužiama viltimi ir pasiaukojimu dirbo ir dirba savo tautos gerovei ir ateičiai, ypač Lietuvos jaunimu, savo valią išreiškusiu 1941 metų sukilimu prieš okupantą, didvyriškomis partizanų kovomis, rezistenciniu pasipriešinimu ir kitais žygiais", – rašoma nutarimuose. Tęsdamas tautinius darbus svetur, išeivijos lietuvių jaunimas išsakė ištikimybę savo tautai.

Nutarta, kad Pasaulio lietuvių jaunimo kongresai ir toliau turi būti ta vieta, reguliariai telkianti ir apjungianti jaunimą bendram tautiniam darbui. Kongresas manė, jog reikia plataus politinės vadovybės sudėties pakeitimo, kuris leistų imtis lietuvių politinės veiklos, atitinkančios dabarties laiko reikalavimus. ,,Ilgalaikėje laisvės kovoje šalia politinio elemento iškyla ypač svarbus kultūrinis tautinės sąmonės išlaikymo tikslas. Didžioji dalis pastangų turi būti skirta tautinės kultūros ugdymui, kad, nežiūrint laisvės kovos ilgio, liktų sąmoninga tauta tautinei nepriklausomybei atstatyti." Išreikštas noras padėti savai tautai laisvės kovoje: ,,Santykiuose su okupuota Lietuva reikia skirti lietuvių tautą nuo jėga primesto sovietinio režimo… Tai, kas šiandien teigiamo Lietuvoje pasiekiama, yra lietuvių tautos kūrybingumo pasireiškimas, o ne okupantų darbai."

Pareiškime Lietuvos jaunimui sakoma, kad už vis brangesnis laikomas savas ryšys su bendraminčiais Lietuvoje, ,,kartu trokš[tant] laisvai kurti, mokytis, melstis, praleisti laisvalaikį, kurti šeimą, ieškoti asmeninės laimės".

Pasirodo, jog galėjo būti ir taip, jog pats kongresas nebūtų įvykęs. Štai kaip tai prisimena Zaparackas. 1965 m. University of Michigan lankėsi Vilniaus universiteto rektorius Jonas Kubilius, parodęs susidomėjimą Lietuvių studentų sąjungos veikla. Zaparackas su juo susitiko Čikagoje G. Procutos bute jo gimtadienio proga. ,,Savaitę po šio susitikimo 'Darbininkas' pirmame puslapyje paskelbė žinutę, kad PLJK pirmininkas susitiko su Komunistų partijos ir Centro komiteto nariu prof. Jonu Kubiliumi ir nesilaikė Cleveland rezoliucijos dėl bendravimo su Lietuva. Buvo PLB valdybos narių, kurie norėjo, kad aš atsistatydinčiau, – rašo Zaparackas. – Jau buvau pasiruošęs taip padaryti, tačiau Santaros-Šviesos atstovas Valdas Adamkus specialiai atvyko iš Čikagos su pareiškimu, kad jeigu Zaparackas pasitraukia, Kongresas neįvyks. Valdo Adamkaus ir Santaros-Šviesos organizuota akcija išgelbėjo kongreso eigą (…). [Vėliau] daugiausia laiko praleidau tikindamas, kad jokių delegatų iš okupuotos Lietuvos nedalyvaus Jaunimo kongrese, kur pagrindinis šūkis buvo 'Mūsų jėgos, mūsų žinios laisvai Lietuvai tėvynei'."

Savo atsiminimų žiupsnelį Zaparackas, dabartinis LR garbės konsulas Detroit mieste, baigia su pageidavimu dabartinei Dainavos administracijai, kad prie eglaičių alėjos būtų įrengta lenta, primenanti šių jau suaugusių eglių svarbą išeivijos lietuvių jaunimo istorijoje. Mano manymu, tiktų kad ir toks užrašas: ,,Alėja Pirmajam Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui 1966 m. prisiminti" arba ,,PLJK alėja – 1966".

A † A
VYTAUTAS P. JANULAITIS

Garbingas Lietuvos mecenatas, kuris stipriai rėmė įvairias lietuviškas organizacijas ir lietuvybės išlaikymo veiklą, mirė 2011 m. lapkričio 15 d., sulaukęs 95 metų.

Antrojo pasaulinio karo metu, pasitraukę iš Lietuvos į Vokietiją, Vytauto Janulaičio šeima apsigyveno Augsburgo pabėgėlių stovykloje ir 1948 metais emigravo į JAV. Čia apsigyveno Toledo, OH. Po trumpo laiko persikraustė į Chicago, IL, kur atsidarė savo prekybos įmonę.

Nuliūdę liko: sūnus Mindaugas su žmona Carol, gyvenantys Park City, UT, anūkai Michael, Vicki; sūnus Kęstutis, anūkai Kathryn, Casey, Makus; sūnus Algirdas su žmona Irena, anūkai Samanta, Jolanta, Gintautas, gyvenantys Kaune, Lietuvoje; brolis Vydas su žmona Kristina, gyvenantys McHenry, IL; 10 proanūkų Kaune ir JAV.

A. a. Vytautas buvo vyras mylimos žmonos a. a. Salomėjos Sutkaitytės, mirusios prieš 24 metus, su kuria išgyveno 45 metus.

Nuliūdę artimieji

A † A
ANTANAS RAČKAUSKAS

Mirė 2011 m. lapkričio 15 d., sulaukęs 81 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Ilgus metus gyveno Cicero, IL, vėliau persikėlė į Lockport, IL.

Nuliūdę liko: žmona Elena Račkauskas (Žymantaitė); sūnus Andrius Račkauskas; duktė Viktoria Bednarcik su vyru Thomas; anūkai Rachel ir Christopher. Liūdi sesutės Onytė Kolis su vyru Vytu, Eleonora Židonis su vyru Henriku, Aldona Matas su vyru Sauliumi, Julia Schumacher su vyru Algiu ir jų šeimos bei kiti artimieji, giminės ir draugai.

A. a. Antanas buvo ilgametis Šv. Antano parapijos ir Pal. Jurgio Matulaičio misijos chorų narys.

Velionis bus pašarvotas penktadienį, lapkričio 18 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks, šeštadienį, lapkričio 19 d. 10:30 val. ryto Petkus Lemont laidojimo namuose, iš kur a. a. Antanas bus palydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių laidotuvių apeigos privačios.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir šv. Mišiose.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
JONUI TAMULAIČIUI

mirus, skaudžią netekties valandą užjaučiame žmoną JŪRATĘ, vaikus ARŪNĄ, DAIVĄ, VYTAUTĄ ir ALGIRDĄ bei visus artimuosius.

Liūdime kartu su Jumis.

Jaunimo centro taryba ir valdyba

Mylimo brolio

A † A
RAMŪNO UNDERIO

netekus, reiškiame nuoširdžią ir gilią užuojautą Lietuvių Fondo valdybos narei LAIMAI PETROLIŪNIENEI bei artimiesiems. Gyvenimo gijai nutrūkus, tegul ilsisi ramybėje Jūsų brolis Ramūnas.

Netekties valandą liūdime ir gedime kartu.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Šv. Mišios už a. a. Joną Kuncą bus** aukojamos šeštadienį, lapkričio 19 d., 1 val. p. p. Šv. Mergelės Marijos Apreiškimo parapijos bažnyčioje (259 N. 5th St., Brooklyn, New York, 11211). Atsisveikinimas nuo 3 val. p. p. iki 6 val. v. Lloyd Funeral Home (214-43 39th Ave., Bayside, NY). Vietoje gėlių šeima prašo siųsti aukas Jono vardu Neringos stovyklai adresu: Neringa (600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260).

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo para-**pijoje sudaromas Palaimintojo Jurgio Matulaičio, MIC, 25-ųjų beatifikacijos metinių paminėjimo rengimo komitetas. Kviečiame organizacijas lapkričio 19 d., šeštadienį, 5 val. p. p. atsiųsti savo atstovą į susirinkimą, vyksiantį parapijos salėje (6820 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL). Susirinkime dalyvaus menininkas, kuris kurs Palaimintojo J. Matulaičio mozaikinį portretą. Projektui įgyvendinti reikia fotonuotraukų iš vyskupo apsilankymo Čikagoje 1926 metais.

■ **Lapkričio 20 d., sekmadienį, po 11** val. r. šv. Mišių Palaimintojo J. Matulaičio misijoje vyks dainininkės Audronės Simanonytės koncertas „Apie laisvės kovas – savo tėvų lūpomis". Aktorė Julija Sakalaitė-Paukštienė skaitys S. Simanonienės eilėraščius. Visi kviečiami.

■ **Lapkričio 20 d., sekmadienį, 10:30** val. r. šv. Mišių metu Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL) melsimės už gyvus ir mirusius choristus, chorų vadovus, muzikus bei jų šeimas, prašydami šv. Cecilijos, giesmininkų ir muzikų globėjos, užtarimo. Po Mišių parapijos salėje choristų ir muzikų pagerbimas, pietūs ir pabendravimas. Maloniai kviečiame dalyvauti.

■ **Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopa** maloniai kviečia Jus atsilankyti į Rudeninį balių, kuris įvyks lapkričio 19 d. 6 val. v. Pasaulio lietuvių centre (14911 W. 127th St., Lemont). Jūsų laukia šalti užkandžiai, gėrimai, šilta vakarienė, šokiai, loterija. Gros Algimanto Barniškio ansamblis. Vietas užsisakyti prašoma tel. 773-550-4609.

■ **Cook County apylinkės iždininkė Ma**ria Pappas kviečia visus gruodžio 2 d., penktadienį, nuo 5 val. p. p. iki 7 val. v. atvykti į apylinkės pastatą (118 N. Clark St., Chicago, IL; Suite 112) pasigėrėti 80-ties šalių kalėdinėmis eglutėmis. Prašoma užsiregistruoti tel. 312-603-6931.

■ **Visus nuoširdžiai kviečiame į Pasau**lio lietuvių centro Moterų renginių komiteto ruošiamas Kūčias, kurios vyks sekmadienį, gruodžio 18 d., 12:30 val. p. p. PLC didžiojoje salėje. Atvykite smagiai praleisti popietę su draugais bei paskanauti tradicinių lietuviškų Kūčių patiekalų. Vietas užsisakyti galite paskambinę į PLC raštinę tel. 630-257-8787.

■ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misi**jos choras kviečia visus į kalėdinį koncertą, kuris įvyks gruodžio 11 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p. Misijoje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Koncerte taip pat dalyvaus vaikų choras ,,Vyturys", solistės, smuikininkės ir skaitovė. Bilietus į koncertą bus galima įsigyti kiekvieną sekmadienį Misijos prieangyje prieš ir po 11 val. r. šv. Mišių.

■ **Gruodžio 18 d. po 10:30 val. r. šv.** Mišių kviečiame visus prie bendro Kūčių stalo Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Prašoma iš anksto užsisakyti vietas (kaina – 20 dol.) Bus meninė programa. Registracija klebonijos raštinėje arba tel. 773-776-4600 (Audra).

■ **Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės** namai (2417 W. 43rd. St., Chicago, IL 60632) siūlo savo patalpas įvairiems renginiams ruošti. Daugiau informacijos galite gauti tel. 773-817-9316.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Los Angeles, CA Ramiojo vandenyno** rajono ,,Kunigaikštienės Gražinos" vyr. skaučių būrelis kviečia atvykti į Rūtos Šepetys knygos ,,Between Shades of Grey" pristatymą, kuris vyks š.m. gruodžio 4 d., sekmadienį, 12 val. p. p., Šv. Kazimiero parapijos salėje, 2718 St. George St., Los Angeles, CA 90027. Įėjimas nemokamas, bus užkandžiai. Daugiau informacijos suteiks Darija tel. 310-399-9207.

■ **Susigiminiavusių miestų Madison-**Vilnius komiteto rengiamas Kalėdų pokylis vyks gruodžio 10 d., šeštadienį, 12 val. p. p. Lake Edge Lutheran Church (4032 Monona Dr., Madison, WI 53716) parapijos salėje.

Pirksiu Žmuidzinavičiaus, Rimšos, Vizgirdos ir Kasiulio tapybos darbus.
Tel. **708-349-0348**.

Lapkričio 13 d. šv. Mišių lankytojai Tėvų jėzuitų koplyčioje, Čikagoje, ne tik pasimeldė už mirusiuosius, bet ir susilaukė staigmenos. Koplyčioje pirmą kartą nuskambėjo naujai įsigytų vargonų garsai. Naujieji pakeitė 50 metų senumo vargonus. Nors naujai įsigytiems vargonams taip pat jau 40 metų, jie dar yra neblogame stovyje.

Šv. Mišių metu kun. Antanas Gražulis, SJ pašventino naujai įsigytus vargonus ir sukalbėjo maldą muzikų globėjai šv. Cecilijai.

Padėkojęs talkininkams vyrams už senųjų vargonų išnešimą ir naujųjų pastatymą, kunigas pasakė, kad aukos už vargonus dar mielai priimamos.

Muzikas Manigirdas Motekaitis prie naujai įsigytų vargonų.
Ramunės Kubiliūtės nuotr.

Maloniai kviečiame atvykti į poetės Eglės Juodvalkės apie Lietuvos partizanus knygos „Sakalai naktį nemiega" sutiktuves, 2011 m. lapkričio 20 d. sekmadienį, 1 val. p. p. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Čikagoje

Lietuvių rašytojų draugija poetei Eglei Juodvalkei už šią knygą paskyrė 2011 m. literatūrinę premiją. Mecenatas – Lietuvių Fondas.

Programoje: dr. Dalios Cidzikaitės, „Draugo" vyr. redaktorės, paskaita, premijos įteikimas, poetės Eglės Juodvalkės žodis, muzikinė dalis, sveikinimai, vaišės.

Rengia ir kviečia Lietuvių rašytojų draugija

Reklamuokite savo verslą XIV Šokių šventėje Boston 2012

Priimami skelbimai ir sveikinimai į 2012 m. šokių šventės leidinyje (1 psl. – 1,000 dol.). Šokių šventės programoje (visas psl. – 400 dol., pusė psl. 225 dol., ketvirtis psl. – 175 dol.).

Prašome skelbimo ar sveikinimo juodai-baltą tekstą jpg formatu (ne mažiau kaip 300 d.p.i.) persiųsti el. paštu ritastuopis@gmail.com ne vėliau kaip 2012 m. balandžio 1 d.

Ranka rašytą pasveikinima/skelbimą prašoma atsiųsti paštu Ritai Stuopienei adresu 19 Longmeadow Str., Canton, MA 02021.

Pirmoje eilėje (iš kairės): Irma Žemaitaitis, Astrida Pauperas, Rūta Kleinaitis. Antroje eilėje (iš kairės): Wanda Kasiulis, Rudy Waldukat, George Teitlus, Mary Waldukat, Martin Leksas. **Nuotrauka iš Wandos Kasiulis albumo**

Artėja Padėkos diena. Daugelis žmonių dirba aukodami savo laiką kitiems.

Mes, lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos parapijiečiai, į savanorių pagalbininkų grupę susibūrėme 2009-ųjų lapkritį. Nuo to karto kiekvieną mėnesį 6–12 savanorių grupė apsilanko ,,Čikagos maisto banke" (,,The Greater Chicago Food Depositor"). Mūsų grupė, rūšiuodama ir pakuodama sviežius ir konservuotus maisto produktus, Banke praleido jau daugiau nei 400 valandų.

Maisto bankas pirktą ir suaukotą maistą paskirsto į 650 punktų – sriubos virtuvių, prieglaudų. Kasmet Cook County apskrityje maistu aprūpinama per 678,000 vaikų ir suaugusiųjų. Praėjusiais metais ,,The Greater Chicago Food Depositor" paskirstė 69 milijonus svarų maisto – 140,000 porcijų kiekvieną dieną.

Lena Maksimavičienė

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747